

Belastingdienst

Handhavingsbrief 2018

*Uitvoering en toezicht door de
Belastingdienst*

05-10-2017

Versie 0.89

Concept

Disclaimer:

Zolang dit document nog in concept is, geldt voor alle opgenomen cijfers dat deze onder voorbehoud zijn en nog moeten worden geverifieerd en geaccordeerd.

Versiebeheer:

Versienr	Datum	Wijzigingen	Naar	Review/comments
0.6	20170824		Begeleidingsgroep	
0.7	20170830	H2, H3 algemeen, P, MKB, GO, Douane, FIOD	Begeleidingsgroep	
0.75	20170912	Diverse kleine aanpassingen	Staatssecretaris, als bijlage bij stand van zaken notitie AFP, AFEP, FEZ, IRF, Belastingdienst intern	
0.81	20170926	Aanvullingen en wijzigingen, toevoeging H4 en H5	☐ AFP, AFEP, FEZ, IRF, Belastingdienst intern, Begeleidingsgroep, contactpersonen	Alle stakeholders
0.89	20171005	Comments stakeholders verwerkt	Begeleidingsgroep, ☐ , AFP, AFEP, FEZ, IRF, Belastingdienst intern, Begeleidingsgroep, contactpersonen	

1. Introductie

Naleving door burgers en bedrijven van aan de Belastingdienst opgedragen wet- en regelgeving inzake belastingen, invoer, doorvoer en uitvoer van goederen en toeslagen vraagt om een goede uitvoering en een toereikend toezicht.

In zijn handhavingsstrategie schetst de Belastingdienst de aanpak die hij daarbij hanteert.

'Weten'	Op basis van kennis over het nalevingsgedrag van burgers en bedrijven en van de oorzaken die daaraan ten grondslag liggen,
'Kiezen'	stelt de dienst prioriteiten in de uitvoering en het toezicht, en de in te zetten mix aan nalevingsinstrumenten;
'Doen'	vertaalt deze naar concrete activiteiten, binnen de kaders van de beschikbare capaciteit en middelen,
'Meten'	teneinde de naleving te onderhouden en te bevorderen en niet-naleving tegen te gaan.

Deze eerste Handhavingsbrief geeft langs de lijnen weten-kiezen-doen-meten inzicht in de prioriteiten voor 2018 en aan de afwegingen die daaraan ten grondslag liggen. De Handhavingsbrief is een product in ontwikkeling. Het instrumentarium dat nodig is om de uitvoering en het toezicht

langs deze lijnen van *handhavingsregie* vorm te geven krijgt de komende jaren verder invulling.

De Algemene Rekenkamer constateert in haar rapport 'Handhavingsbeleid Belastingdienst' van 24 november 2016 dat *"het handhavingsbeleid van de Belastingdienst in opzet de mogelijkheid biedt om gericht de naleving van belastingwet- en regelgeving te bevorderen en eventuele risico's van gemiste belastingopbrengsten aan te pakken met een optimale mix aan handhavingsinstrumenten"*. De Rekenkamer constateert echter ook dat de Belastingdienst nog informatie mist voor een goede onderbouwing van de keuzes en dat *"meer zicht het wenselijk is meer zicht te hebben op de effecten van het beleid op het gedrag van belastingplichtigen, op het terugdringen van nalevingstekorten en op de belastinginkomsten"*.

Deze eerste handhavingsbrief richt zich op de segmenten particulieren, MKB, grote ondernemingen, douane en toeslagen en beperkt zich tot de belangrijkste aan de Belastingdienst opgedragen wet- en regelgeving. Ook wordt aandacht gegeven aan de opsporing.

2. Belastingdienst in beeld

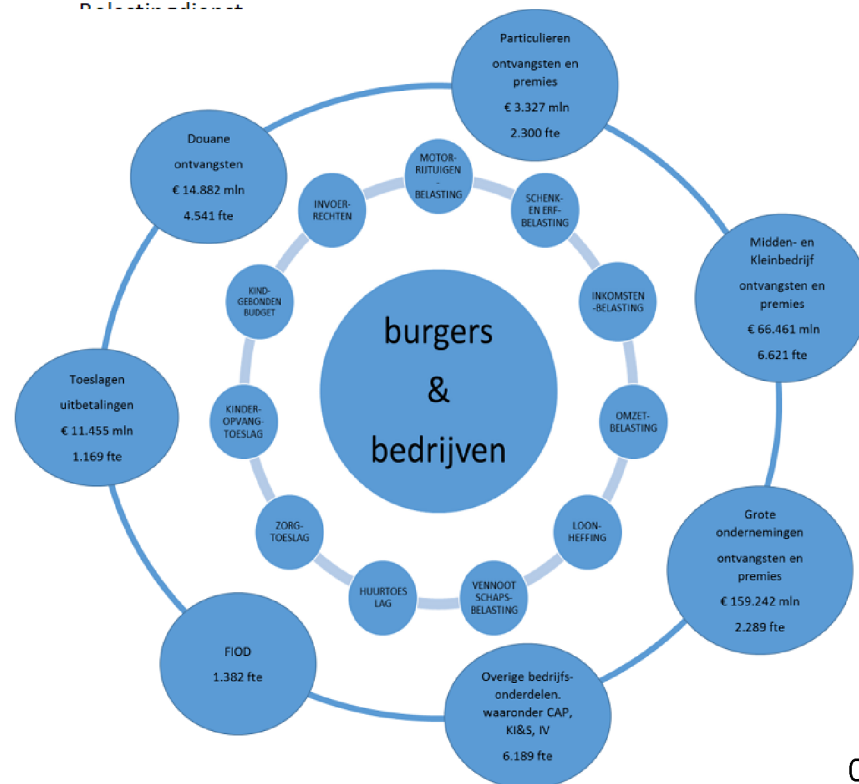
Taken Belastingdienst

- Heffen en innen van rijksbelastingen, douanerechten en premies volksverzekeringen
- Toekenning van en controle op inkomensafhankelijke toeslagen voor kinderopvang, huur, zorg en het kindgebonden budget
- Toezicht houden op de naleving van regels voor (EU) grensoverschrijdend goederenverkeer en het faciliteren van dit goederenverkeer
- Toezicht houden op het naleven van fiscale wetten en regels
- Opsporen van belastingfraude en financiële fraude

Met een personeelsbestand van circa 28.000 fte heft en int Belastingdienst in totaal 20 verschillende belastingen en douanerechten. Daarnaast voert de Belastingdienst vier inkomensafhankelijke regelingen uit. Bijna 22.000 fte's zijn werkzaam in deze primaire processen, bij Belastingen, Toeslagen, Douane en FIOD. Ruim 6.100 fte's zijn werkzaam in onder andere de massale processen, de informatievoorziening (IV) en klantenservice en interactie.

De verdeling van de capaciteit is gebaseerd op de werkpakketten per segment in relatie tot de gekozen strategie. Bij het vaststellen van de werkpakketten spelen omvang, risico's en financieel belang een rol.

In deze Handhavingsbrief ligt het accent op de vier grootste belastingmiddelen, loonheffing/inkomstenbelasting, omzetbelasting, vennootschapsbelasting, invoerrechten en accijnzen en toeslagen. Daar ligt ook het zwaartepunt van de toezichtactiviteiten van de Belastingdienst.

3. Strategie Belastingdienst

De Belastingdienst heeft als permanente opdracht de wet- en regelgeving die hem is opgedragen zo doeltreffend en doelmatig mogelijk uit te voeren. In zijn handelen streeft hij naar rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Dienstverlening aan en respect voor burgers en bedrijven zijn aan dat handelen onlosmakelijk verbonden.

De strategische doelstelling van de Belastingdienst is af te leiden uit het algemene beleidsartikel over “belastingen” in de Rijksbegroting: “(...) Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgt ervoor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (compliance)”.

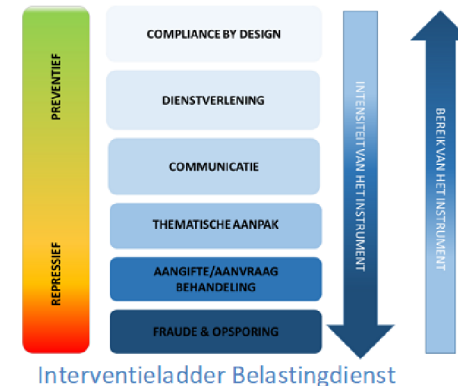
Compliance bestaat voor de diverse belastingen uit vier factoren :

- juist en tijdig registreren door burgers en bedrijven als belastingplichtige;
- tijdig doen van aangifte;
- doen van een juiste en volledige aangifte;
- tijdig betalen.

Voor toeslagen geldt andere wetgeving, daarom worden voor toeslagen wel dezelfde factoren gebruikt, met een iets afwijkende definitie.

Door middel van handhaving beoogt de Belastingdienst het nalevingsgedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij structureel (fiscale) regels naleven (compliance), bij voorkeur uit zichzelf en zonder dat dit leidt tot dwingende en kostbare acties van de Belastingdienst.

De Belastingdienst stemt zijn handhavingsinstrumenten af op de bereidheid en het vermogen van (groepen van) burgers en bedrijven om aan (fiscale) regels te voldoen. Verschillende instrumenten dienen daarbij verschillende doelen, zoals het informeren van burgers en bedrijven bij het ontbreken van kennis, het bevorderen van zelfredzaamheid, het motiveren om regels na te leven en het corrigeren van bewuste niet-naleving.

Interventieladder Belastingdienst

Handhavingsregie voltrekt zich op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau - als een cyclisch proces van weten, kiezen, doen en meten. Het cyclische karakter van de handhavingsregie is van groot belang om te toetsen of de aannames die de Belastingdienst doet en de keuzes die hij maakt het effect hebben gesorteerd dat hij voor ogen had (*effectmeting*). Dit geeft de mogelijkheid om zijn kennis te vergroten en zijn handelen waar nodig bij te stellen.

4.1 Aanpak: Particulieren

Weten

Kenmerken

Onder Particulieren verstaan we hier burgers die geen ondernemer zijn en die niet gelieerd zijn aan een onderneming. Voor de inkomensheffing vallen zij onder het segment Particulieren. Burgers hebben ook vaak met de Motorrijtuigenbelasting en erf- en schenkbelasting te maken. Deze heffingen laten we hier buiten beschouwing. Jaarlijks worden rond de 11,5 miljoen aangiften inkomensheffing gedaan. Hiervan worden 8,2 miljoen aangiften inkomensheffing niet winst behandeld door het segment Particulieren. De overige 3,3 miljoen worden behandeld door MKB en Grote Ondernemingen.

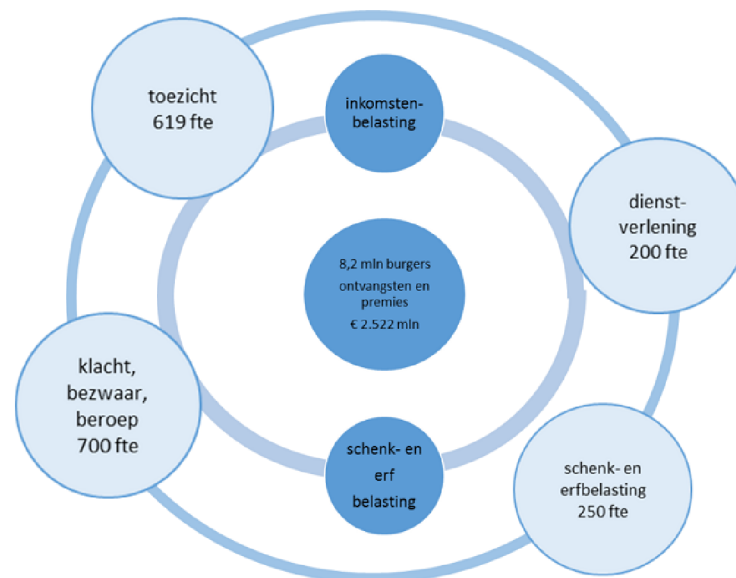
Aangiften met (combinaties van) rubrieken

- Alleen Loon
- Alleen Loon, Eigen Woning & Box 3
- Alleen Loon & Zorgkosten
- Alleen Loon & Eigen Woning
- Alleen Loon, Eigen Woning & Zorgkosten
- Overig

Het invullen van de aangifte is voor veel burgers ingewikkeld en levert hen onzekerheid op, een aanzienlijk deel zoekt dan ook hulp bij het invullen van hun aangifte.

Ontwikkelingen als e-commerce en deel-economie kunnen tot gevolg hebben dat een particulier te maken krijgt met de aangifterubriek resultaat uit overige werkzaamheden of zelfs winst uit onderneming.

Belang, aantallen en capaciteit

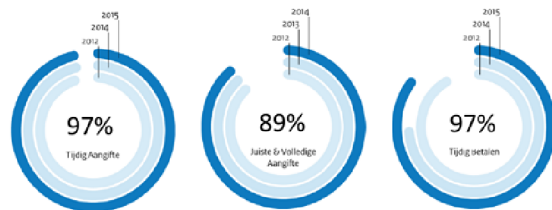

Tijdigheidscijfers worden nog in lijn gebracht met de halfjaarsrapportage.

4.1 Aanpak: Particulieren

Bij deze belastingplichtige burgers is in totaal als voorheffing (loonheffing) al € 56 miljard op hun loon ingehouden. De loonheffing houdt echter geen rekening met het totale inkomen van de belastingplichtige. Dat kan bij de toepassing van het tarief tot verschillen leiden. Ook de meeste aftrekposten worden in de loonheffing niet meegenomen.

Nalevingsbeeld inkomensheffing niet winst

Tijdige aangifte

Van de particuliere belastingplichtigen die een uitnodiging tot het doen van aangifte inkomstenbelasting hebben ontvangen, dient ruim 97% de aangifte op tijd in. De tijdigheid van aangiften vertoont al enige jaren een stabiel beeld.

De juistheid en volledigheid van de aangiften

Jaarlijks wordt een representatieve steekproef aangiften IH niet winst aan een grondige controle onderworpen. De steekproef geeft een beeld van de fouten die in de rubrieken van de aangifte worden gemaakt. Geëxtrapoleerd geeft het ook een beeld van de omvang van het nalevingstekort in deze aangiften. 11% van de aangiften bevat fouten. In belastinggeld uitgedrukt gaat dat om € 605 miljoen. Dat is 1,1% van het belang. Hiervan wordt door voorinvullen van de aangifte en door aangiftecontrole een belangrijk deel gecorrigeerd."

Omvang en nalevingstekort rubrieken (met grootste nalevingstekort) Particulieren

Extern bureau zorgt voor leesbare vormgeving van dit figuur.

4.1 Aanpak: Particulieren

De steekproef geeft een minder goed beeld van de volledigheid van de aangifte. Zonder contra informatie is het nagenoeg onmogelijk om vast te stellen of inkomen of vermogen volledig is verantwoord. Voor inkomen uit loon of vermogen in de vorm van banksaldi is zulke informatie beschikbaar. Voor bijvoorbeeld inkomsten uit overige werkzaamheden is de volledigheid van de aangifte niet eenvoudig vast te stellen. Het nalevingstekort als gevolg van onvolledigheden blijft daardoor in de steekproef onderbelicht.

Bij de uitvoering van de steekproef en uit andere controle-ervaring blijkt dat veruit de meeste fouten niet bewust gemaakt worden.

De beschikbaar gekomen informatie over vermogens in het buitenland heeft veel verzwegen vermogen aan het licht gebracht. Dit illustreert het belang van derden-gegevens voor de beoordeling van de volledigheid van de aangifte. Ook na afloop van de inkeerregeling blijven correcties en navorderingen plaatsvinden nu met boetes.

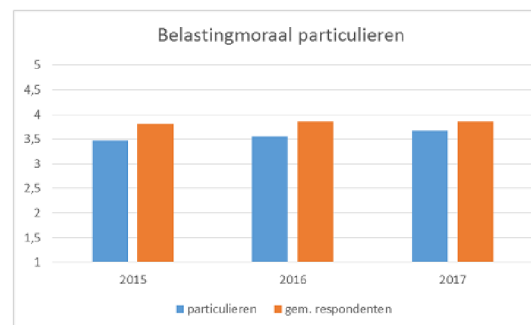
De omvang van belastingfraude kan niet worden vastgesteld. De gerichte aanpak van bijvoorbeeld systeemfraude door facilitators laat zien dat deze aanpak nog steeds nodig is.

Tijdig betalen

Ten aanzien van tijdig betalen is het beeld over de afgelopen jaren stabiel. Rond de 86% betaalt op tijd. Na herinnering en gebruik van uitstel mogelijkheden loopt dat op naar 96%.

Belastingmoraal

De Fiscale Monitor laat op het punt van de belastingmoraal een stabiel (gunstig) beeld zien, in 2017 scoorden particulieren 3,67 op een schaal van 1 (zeer laag) tot 5 (zeer hoog).

Bron: Fiscale Monitor 2017, Belastingdienst/CKC

Ook het onderlinge vertrouwen tussen de belastingplichtige en de Belastingdienst wordt uitgedrukt in een score tussen 1 en 5. Bij particulieren is de score in 2017 net iets boven het gemiddelde, namelijk 3,51 ten opzichte van 3,42.

Wat de pakkans betreft denkt 54,7% dat deze (zeer) groot is, ten opzichte van een gemiddelde gepercipieerde pakkans onder alle respondenten van 51%.

Capaciteit wordt nog in lijn gebracht met formatiekader.

4.1 Aanpak: Particulieren

Kiezen

Capaciteit

De inkomensheffing is een massaal proces waar verschillende onderdelen van de Belastingdienst betrokken zijn bij de uitvoering. Onder uitvoering verstaan we klantregistratie, verzending en ontvangst van aangiften, het opleggen van aanslagen, behandelen van klachten, bezwaren en beroepen, invordering e.d. Delen van de uitvoering vinden plaats door andere dienstonderdelen. Aanvullend op het massale proces voert het segment Particulieren toezicht uit. Het segment is ook verantwoordelijk voor de behandeling van klachten, bezwaar en beroep, de heffing van schenk- en erfbelasting en de heffing van buitenlandse belastingplichtigen. In 2018 heeft het segment daarvoor x fte beschikbaar.

Prioriteit bij de werkzaamheden gaat naar processen die door de burger geïnitieerd worden, zoals bezwaren, beroepen en klachten. Deze worden conform de eisen van de AWB afgehandeld. Een deel van de capaciteit is nodig voor andere taken in het segment, zoals administratieve werkzaamheden opgeroepen door onvolkomenheden in de automatisering. Als vrij inzetbare capaciteit resteren rond de 600 fte's.

Handhavingsstrategie

De Belastingdienst gaat uit van een dienstverlenende aanpak en treedt repressief op waar nodig. Hij streeft er hierbij naar om:

- De burger zo veel mogelijk een vooringevulde aangifte te presenteren, waardoor de kans op fouten afneemt
- Interactie met de burger persoonlijk en op maat vorm te geven
- Thematisch toezicht volgens handhavingsregie vorm te geven
- Aangiftes steeds meer risicogericht te controleren en corrigeren.

In samenwerking met partijen uit de samenleving ondersteunt de Belastingdienst burgers bij het voldoen aan hun fiscale verplichtingen.

Prioriteitsstelling

De keuzes voor 2018 worden bepaald, door de inzichten uit het nalevingsbeeld, rekening houdend met de beschikbare capaciteit en al gemaakte afspraken.

De steekproef is voor keuzes in komende jaren noodzakelijk en toegezegd naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer over het handhavingsbeleid van de Belastingdienst.

Capaciteit wordt nog in lijn gebracht met formatiekader.

4.1 Aanpak: Particulieren

De selectie van risicovolle aangiften wordt met behulp van data-analyse verder verbeterd zodat risicovolle aangifte nog trefzekerder kunnen worden geselecteerd, binnen de kaders van de hiervoor beschikbare capaciteit.

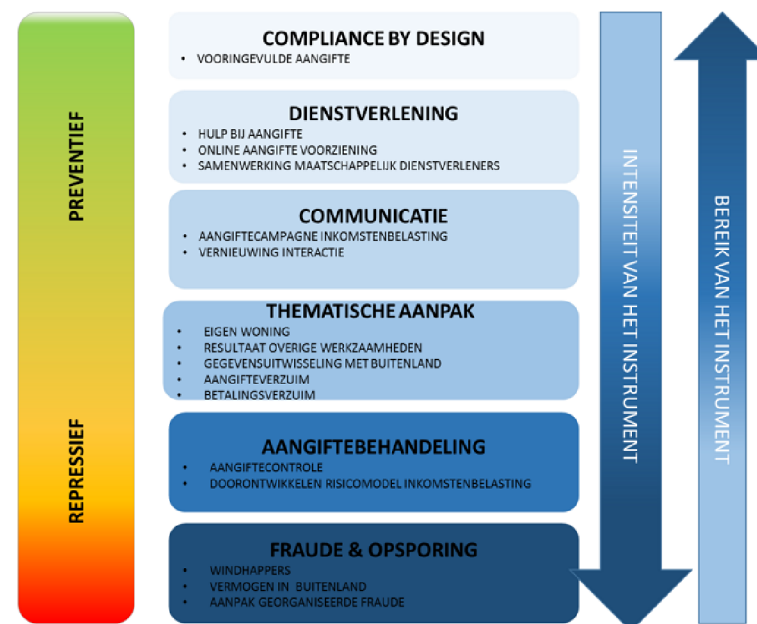
Een andere prioriteit betreft de aanpak van aangifteverzuim: gelet op het belang van de aangifte voor de heffing is dit nauwelijks een keuze te noemen.

Het belang om internationale belastingvlucht in te dammen noopt tot voortzetting van het programma vermogen in het buitenland. Dat geldt eveneens voor de aanpak van de systeemfraude, gelet op de hardnekkigheid van het fenomeen.

De aanpak van andere belangrijke nalevingstekorten, in de rubrieken eigen woning en resultaat uit overige werkzaamheden, wordt onder handhavingsregie vormgegeven. Dat wil zeggen dat op grond van analyse van de oorzaken van gemaakte fouten een palet aan activiteiten wordt ontwikkeld om fouten voortaan zoveel mogelijk te voorkomen.

Beschikbare contra informatie stelt in staat om door vergelijking met de aangifte, massaal onjuistheden te corrigeren. Met deze aanpak kunnen met name onjuistheden in de loonrubrieken worden gecorrigeerd. Deze aanpak heeft zich als erg efficiënt bewezen en zorgt voor merkbaar toezicht door de Belastingdienst.

Om bestaande compliance te onderhouden en zo mogelijk te verbeteren moet en kan de burger nog beter ondersteund worden om zijn verplichtingen na te komen. De voorkeur gaat daarbij uit naar uitbreiding van de voor-ingevulde aangifte.

Figuur Activiteiten voor 2018

4.1 Aanpak: Particulieren

Doen

Activiteiten voor 2018

Preventief: ondersteuning van de burger

- Het aantal voor-ingevulde rubrieken en het aantal aangiften dat volledig is voor-ingevuld wordt uitgebreid;
- De online aangifte voorziening wordt effectiever gemaakt;
- Voorlichting en informatie op het gebied van de voorlopige aanslag wordt verbeterd;
- Het kennisnetwerk voor helpers wordt verder uitgebreid, zodat partijen die burgers helpen bij het doen van aangifte beter worden ondersteund,
- Er wordt eerder in het (toezicht)proces met de burger contact opgenomen waardoor we burgers beter helpen bij het nakomen van hun verplichtingen.

Massaal automatisch corrigeren

Dit instrument wordt ingezet waar de contra-informatie niet op tijd komt voor opname in de VIA of de voor-ingevulde aangifte ten onrechte is gewijzigd.

Thematische aanpak

De nalevingstekorten op het gebied van aangifteverzuim en de aangifterubriek “eigen woning” en “resultaat uit overige werkzaamheden” worden volgens handavingsregie aangepakt. Ook het programma “Vermogen in het Buitenland” wordt voortgezet.

Reactief: aangifte controle en fraude-aanpak

- De selectie van risicovolle aangiften wordt verbeterd met behulp van nieuwe data-analysetechnieken en gebruik van meer contra-informatie. De trefzekerheid wordt daardoor groter en de risico's kunnen gerangschikt worden naar kans op en omvang van de fouten.
- De bestaande fraudeaanpak van georganiseerde vormen van systeemfraude, wordt voortgezet.

Kennis

- In 2018 wordt de steekproef inkomensheffing 2017 gedaan. De steekproef is onderdeel van het nalevingsbeeld.

Metten

Prestatie-indicatoren 2018

1. Percentage aangiften inkomensheffingen en vennootschapsbelasting tijdig ontvangen >94%
2. Juist en volledig doen van aangifte: structureel terugdringen van het nalevingstekort Particulieren <1,1%
3. Bezwaren ingediend na een correctie door de Belastingdienst (betreft IH) 8–12%
4. Bruto correctie opbrengsten aangiftebehandeling IH (betreft Particulieren en MKB): € 1,6 mld.

4.1 Aanpak: Particulieren

De Eigen Woning, een voorbeeld van handhavingsregie

Het nalevingstekort 'Eigen woning' wordt aangepakt onder handhavingsregie, dat wil zeggen met het inzetten van verschillende handhavingsinstrumenten in de opeenvolgende fasen van de aangifte en aangiftebehandeling om belastingplichtigen zoveel mogelijk te helpen en fouten zoveel mogelijk te voorkomen.

1. Wat is de omvang van het nalevingstekort?

Uit de steekproef 2014 bleken 148.000 aangiftes IH niet winst corrigeerbaar. Dat stond voor een belang van € 533 miljoen (in belastinggrondslag).

2. Wat is de aard van de nalevingstekorten?

Het nalevingsbeeld, analyses en uitvoeringservaring laten zien dat binnen de rubriek een veelheid aan fouten gemaakt wordt, doordat bijvoorbeeld:

- Bij aankoop van een woning niet voor iedereen duidelijk is wat wel en niet aftrekbaar is;
- Er ten onrechte een wijziging aangebracht wordt in de voorgevulde gegevens;
- Gegevens verkeerd worden ingevuld;
- De verdeling tussen partners niet juist gebeurt (meer of minder dan 100%);
- Regelingen lastig zijn toe te passen, zoals het bijlenen;
- Bijvoorbeeld bij echtscheiding gecompliceerde situaties ontstaan.

In het algemeen leiden aankoop- en scheidingssituaties vaak tot fouten.

3. Hoe pakken we het probleem aan?

De VIA is geen volledige optie om dit nalevingstekort voor te zijn omdat de bronnen van contra informatie bijvoorbeeld niet bekend zijn met hoe partners inkomsten en uitgaven wensen te verdelen. Ook weet de bron niet of een hypotheek ziet op een consumptief krediet. Hypothecaire leningen hoeven niet bij een bank afgesloten te worden zodat niet alle bronnen van hypothecaire gegevens bekend zijn.

Een traditionele aanpak zou zijn om aangiftes op dit risico te selecteren en controleren. Bij een trefzekerheid van 50% zou een selectie van 296.000 aangiftes behandeld moeten worden. Dat vergt een capaciteit van rond de 300 fte, de helft van de beschikbare capaciteit, uitsluitend voor dit nalevingstekort. Zo kan het niet en zo willen we het niet. Daarom wordt in 2018 gewerkt aan:

- Het aanpassen van de dienstverleningskanalen om fouten te helpen voorkomen;
- Het aanpassen van de ondersteuning die de online aangifte in Mijn Belastingdienst kan bieden;
- Uitbreiding van de derden-informatie om te gebruiken in VIA, Massaal Automatisch corrigeren of als informatie waarmee de risicoselectie van aangiften verbeterd kan worden;
- Risico bericht uitworp van aangiften voor handmatige controle;
- Sanctionering van gevallen waarin de fouten bewust blijken te zijn gemaakt.

4.2 Aanpak: MKB

Weten

Kenmerken

Het segment MKB kent 1,9 miljoen ondernemingen¹. Dit aantal is over de afgelopen 10 jaar aanzienlijk gegroeid, vooral door de toename van het aantal ZZP'ers (zelfstandigen zonder personeel). Het gaat hierbij om belastingplichtigen die beschreven zijn voor de inkomstenbelasting en winst uit onderneming hebben, en/of beschreven zijn voor de omzetbelasting, loonbelasting, of vennootschapsbelasting – en die niet behoren tot het segment grote ondernemingen.

Het fiscaal belang van het MKB gemeten in belastingopbrengst bedraagt ongeveer € 66 miljard (2016).

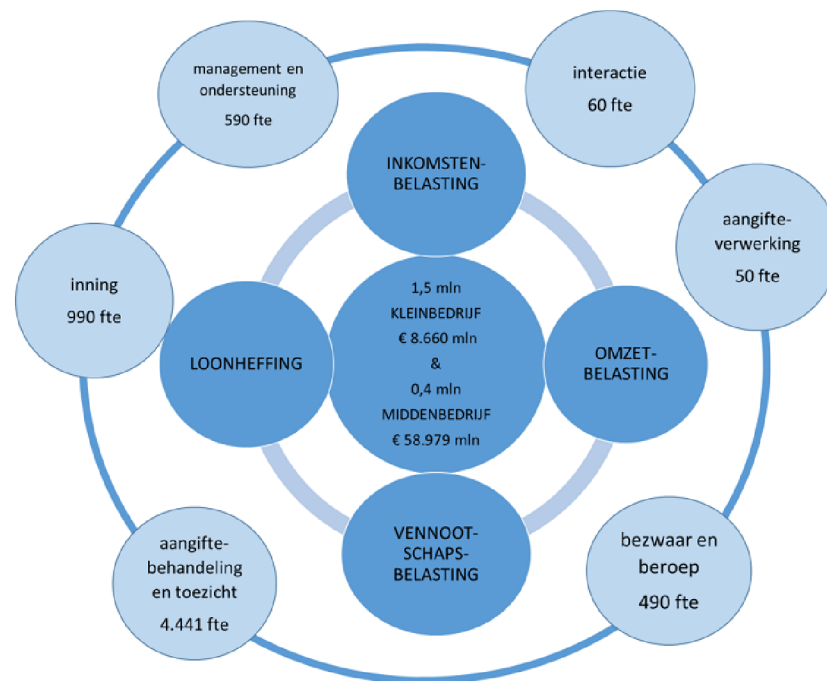
In zijn benadering maakt de Belastingdienst onderscheid naar het Middenbedrijf en het Kleinbedrijf:

- Middenbedrijf : dit zijn de 400.000 ondernemingen, met het grootste fiscaal belang en/of fiscaal risico. Het middenbedrijf is verantwoordelijk voor 95% van de totale kasstroom belastingen van MKB.

¹ Ondernemingen zijn daarbij entiteiten, dat wil zeggen een onderneming die beschreven is voor meer belastingmiddelen geldt als één entiteit. Gelieerde belastingplichtigen zoals bijvoorbeeld dochterondernemingen, of de directeur-grotaandeelhouder, vormen tevens onderdeel van die entiteit.

- Kleinbedrijf: dit zijn alle overige ondernemingen binnen MKB. De omvang van deze groep is ruim 1,5 mln ondernemingen. Hun financiële belang is de kasstroom belastingen is ongeveer 12%.

Aantallen, belang en capaciteit

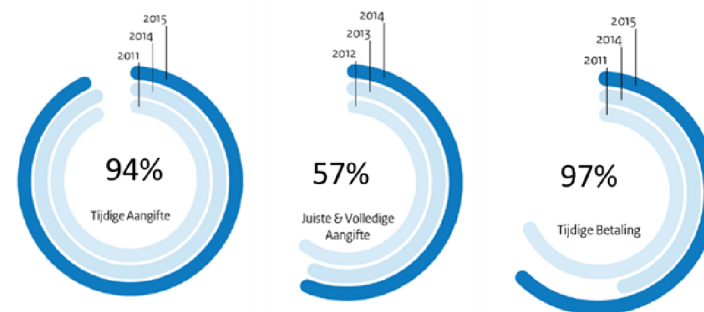
4.2 Aanpak: MKB

Met name het Kleinbedrijf kent een grote heterogeniteit aan ondernemers, met een relatief klein fiscaal belang en/of fiscaal risico. Voor een deel betreft dit belastingplichtigen van wie de activiteiten niet als onderneming voor de inkomensheffing zijn gekwalificeerd, maar die wel ondernemer zijn voor de omzetbelasting. Ook kunnen het belastingplichtigen zijn die slechts om fiscale redenen als ondernemer worden aangemerkt. Zo zijn bijvoorbeeld bezitters van zonnepanelen, die energie leveren aan het net, ondernemer voor de omzetbelasting. Deelnemers in een Scheepvaart C.V. gelden voor de inkomensheffing bij fictie als ondernemer.

Overzicht MKB Kleinbedrijf
(2016)

Nalevingsbeeld

Tijdige aangifte

Het kengetal 'tijdige aangifte' ziet voor ondernemers op alle belastingen waarvoor zij belastingplichtig zijn. Voor de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting geldt voor ondernemers, dat zij veelal gebruik maken van uitstel tot het doen van aangifte.

Juiste en volledige aangifte

Het kengetal 'juiste en volledige' aangifte is gebaseerd op de steekproef ondernemingen welke de Belastingdienst regelmatig uitvoert om een beeld te krijgen van de mate van naleving. Het percentage geeft aan voor hoeveel ondernemers de gedane

4.2 Aanpak: MKB

aangiften in een belastingjaar geen enkele correctie behoeften. Uitgesplitst naar Middenbedrijf en Kleinbedrijf was het percentage 50% respectievelijk 59%.

Het geschatte nalevingstekort in euro's bedroeg op basis van de steekproef 2016 over belastingjaar 2014 3,7 miljard euro, dat is 5,7% van het totale fiscale belang.

Deze schatting is gebaseerd op de uitkomsten van boekenonderzoeken die in het kader van de steekproef ondernemingen worden uitgevoerd. Deze uitkomsten worden vertaald naar een nalevingsbeeld voor het gehele MKB.

Dit berekende nalevingstekort geeft slechts zicht op een deel van de zogeheten tax gap. Het geeft daarvan geen volledig beeld, bijvoorbeeld omdat de steekproef zich richt op bij de Belastingdienst geregistreerde ondernemers en de ondernemers die zich – ten onrechte – niet hebben laten registreren hiermee buiten beeld blijven. Ook zijn niet alle vormen van non-compliance en fraude via een boekenonderzoek aan het licht te brengen.

Het gemiddelde nalevingstekort bij entiteiten waarbij een correctie noodzakelijk is, ligt op basis van de steekproef voor het Kleinbedrijf op ongeveer € 4.000. Dit is substantieel lager dan voor het Middenbedrijf, daar ligt de gemiddelde aan te brengen correctie op € 11.000.

Oorzaken van onjuistheden

De meest voorkomende oorzaken van correcties zijn in de onderstaande tabel samengevat:

	IH	VPB	OB	LH
Zakelijke kosten	•	•	•	
Privé-gebruik (auto)	•			•
Onterecht ondernemerschap	•			
Zelfstandigenaftrek	•			
Fiscale voorzieningen en afschrijvingen		•		
Tarief-toepassing			•	
Gebruikelijk loon				•

4.2 Aanpak: MKB

De categorie 'Overig' bevat een breed palet aan verschillende correctiesoorten. Deze zijn voor het merendeel brancheonafhankelijk en niet specifiek voor te komen bij bepaalde groepen of soorten ondernemingen. Wel is het zo dat in branches waar relatief veel kasverkeer is gemiddeld meer correcties noodzakelijk zijn.

Oorzaken onjuistheden

Bij de uitvoering van de boekenonderzoeken is vastgelegd wat naar de inschatting van de controlemedewerker de oorzaak van de geconstateerde onjuistheden was. Uit die vastleggen blijkt dat de meeste onjuistheden het gevolg zijn van gebrek aan kennis en slordigheid of gemakzucht. Bij een beperkt deel was de controlemedewerker van mening dat er sprake was van het opzoeken van de grenzen van de wet of doelbewust gedrag.

Tijdig betalen

Als prestatie-indicator hanteert de Belastingdienst het percentage op basis van alle individuele aangiften en aanslagen dat tijdig is. De realisatie hiervoor ligt op 97%. Hiertoe worden ook betalingen gerekend die zijn gedaan na een betalingsherinnering of als onderdeel van een betalingsregeling.

Voor 63% van de ondernemers geldt dat zij alle verschuldigde bedragen in het jaar op tijd betalen. Dit betreft alle middelen waarvoor de ondernemer belastingplichtig is.

Per 31 december 2016 bedroeg het totale openstaande bedrag € 7,6 miljard. Niet alle openstaande vorderingen zijn beïnvloedbaar. Zo kan bijvoorbeeld uitstel van betaling zijn verleend in verband met een lopende bezwaarprocedure. De openstaande vorderingen betreffen ook de situaties waarin een conserverende aanslag is opgelegd. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij vertrek van een belastingplichtige naar het buitenland.

Via 'dynamisch monitoren' wordt vanuit het Landelijk Incassocentrum de ontwikkeling van de schuldpositie bewaakt en wordt tevens gesignaleerd wanneer nieuwe verhaalsmogelijkheden ontstaan.

4.2 Aanpak: MKB

Tijdig registreren

MKB kenmerkt zich door een grote dynamiek in het klantenbestand. In 2016 is het aantal ondernemers per saldo met ongeveer 100.000 gegroeid. De bij de Belastingdienst bekende gegevens van elke nieuwe ondernemer worden aan diverse selectiecriteria onderworpen. Op basis daarvan beoordeelt de Belastingdienst het fiscaal ondernemerschap voor de omzetbelasting en voor de inkomstenbelasting. Waar nodig vraagt de Belastingdienst om nadere informatie, of stelt een onderzoek in.

Het verbeteren van het inzicht in – redenen van – niet-naleving vergt de komende jaren nog inspanning. Gebruik van data-analyse en gericht onderzoek moeten hieraan bijdragen. Hiermee samen hangt het inzicht in het resultaat en effect van interventies. Ook op dit gebied is de komende jaren nog werk aan de winkel.

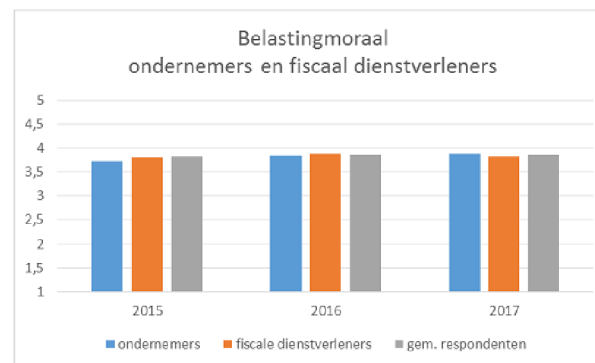
Fiscale Monitor

Daar waar de resultaten van de steekproef ondernemingen inzicht geeft in het gedrag van ondernemers, zeggen de resultaten van de Fiscale Monitor iets over de houding.

Voor MKB worden ondernemers en fiscale dienstverleners betrokken in het jaarlijks uitgevoerde onderzoek. Op het aspect vertrouwen geeft ruim de helft (53,4%) van de respondenten aan dat ze de Belastingdienst vertrouwen in zijn beslissingen.

Zij zijn het ook eens met de stelling dat de Belastingdienst hen vertrouwt. Daarbij ligt de score voor fiscaal dienstverleners steeds iets lager dan voor de gehele populatie.

De belastingmoraal geeft een beeld van de interne norm van de respondenten. Over de afgelopen jaren laat deze een hele lichte verbetering zien.

Bron: Fiscale Monitor 2017, Belastingdienst/CKC

De pakkans wordt door 51% van de ondernemers en 40% van de fiscale dienstverleners als (zeer) groot gepercipieerd. De gepercipieerde pakkans hangt samen met de zichtbaarheid van de activiteiten die de Belastingdienst uitvoert in het toezicht. Communicatie krijgt daarom veel aandacht.

4.2 Aanpak: MKB

Kiezen

Capaciteit

Van de in 2018 beschikbare capaciteit van 6600 fte is ongeveer 4400 fte beschikbaar voor aangiftebehandeling en toezicht.

Daarvan wordt 1350 fte ingezet op toezicht 'buiten', bijvoorbeeld in boekenonderzoeken of startersbezoeken.

Ongeveer 500 fte wordt ingezet op activiteiten in het kader van fraudebestrijding en externe overheidssamenwerking.

De overige capaciteit is beschikbaar voor de behandeling van aangiften (kantoortoets), vooroverleg en overige werkzaamheden.

Handhavingsstrategie

Om keuzes te kunnen maken voor de toedeling van capaciteit en de in te zetten (mix) van instrumenten, heeft de Belastingdienst de volgende uitgangspunten voor het segment MKB.

- De ondernemer staat centraal; inzicht in houding en gedrag maken het mogelijk om responsief te handelen.
- Meer aandacht aan de 'voorkant' ter voorkoming van fouten.
- Continue monitoring gericht op detectie en voorkoming van onjuistheden en (mogelijke) fraude maakt toezicht een continu proces dat zich richt op alle ondernemers of aangiften. Informatiegestuurde signalering en risicomodellen maken deze werkwijze mogelijk.

Meer aandacht aan de 'voorkant' moet fouten als gevolg van gebrek aan kennis en slordigheid voorkomen. Deze aandacht krijgt vorm door:

- het bevorderen van de uitvoerbaarheid van wetgeving via uitvoeringstoets of het doen van voorstellen tot aanpassing van wetgeving,
- een betere interactie met de belastingplichtige en andere stakeholders, zoals fiscaal dienstverleners,
- het verbeteren van de kwaliteit in het traject van transactie tot aangifte.

Vanwege de totale omvang in combinatie met de grote heterogeniteit in het MKB, heeft de Belastingdienst voor het Kleinbedrijf deels een andere strategie dan voor het Middenbedrijf.

Voor het Kleinbedrijf staan gemak en eenvoud voorop.

De Belastingdienst wil komen tot een vorm van en automatisch ingevulde winstaangifte voor deze ondernemers. Daarnaast ligt het accent op een goede begeleiding van startende ondernemers.

Voor het Middenbedrijf ligt het accent op het versterken van de samenwerking in de keten, met name met fiscaal dienstverleners.

Daarnaast kiest de Belastingdienst voor een gerichte en meer thematische aanpak van belangrijke nalevingstekorten, gericht op het structureel verhogen van de compliance.

4.2 Aanpak: MKB

Prioriteitstelling

De omvang en heterogeniteit van het segment MKB vraagt om een strakke prioritering. De inzet van capaciteit baseert de Belastingdienst zoveel mogelijk op het fiscale belang en het fiscaal risico. Deze aanpak is evenwel nog in ontwikkeling. De steekproef ondernemingen en beschikbare informatie vanuit de aangifteselectie geven enig houvast, maar een meer samenhangend beeld van belangrijkste risico's naar doelgroep, belastingmiddel en fenomeen als basis voor kiezen en prioriteren moet de komende jaren verder ontwikkeld worden.

Een aantal activiteiten is noodzakelijk omdat zij voortvloeien uit samenwerkingsafspraken met andere overheidspartijen. Daarnaast vraagt bijvoorbeeld nieuwe wetgeving om aandacht, zoals de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie, of de wijzigingen inzake de pensioenen in eigen beheer. Ook uitvoering van de steekproef ondernemingen is noodzakelijk gelet op het belang voor het gefundeerd kunnen maken van keuzes.

Een evenwichtige handhavingsaanpak vraagt ook om een goede verdeling van capaciteit naar de verschillende vormen van toezicht: van vooroverleg en samenwerking met fiscaal dienstverleners, tot risicoselectie en behandeling van aangiften tot gerichte aanpak van hardnekkige vormen van non-compliance en fraude.

Capaciteitstoedeling naar Middenbedrijf en Kleinbedrijf vindt plaats op basis van fiscaal belang en fiscaal risico. Tevens wordt een deel van de capaciteit gereserveerd voor inzet op fraude en externe overheidssamenwerking.

Inzet capaciteit	
Middenbedrijf	80%
Kleinbedrijf	12-15%
Aanpak Fraude en Integrale overheidssamenwerking	5-8%

Doen

Activiteiten 2018

Preventief

Om ondernemers zo goed mogelijk te faciliteren met als doel het (helpen) voorkomen van fouten:

- is de Belastingdienst betrokken bij keurmerken voor betrouwbare administreren, zoals Online Accounting en Betrouwbare Afrekensystemen
- participeert de dienst in de verdere ontwikkeling van standaarden die de kwaliteit van aangiften helpen ondersteunen, zoals Standard Business reporting (SBR) en Referentie GrootboekSchema (RGS)
- vindt het toezicht voor ondernemers die gebruik maken van een fiscaal dienstverlener, die een convenant met de Belastingdienst heeft, meer in actualiteit plaats. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het kwaliteitsraamwerk dat de fiscaal dienstverlener heeft.

Thematische aanpak

Om de zichtbaarheid van het optreden van de Belastingdienst te

4.2 Aanpak: MKB

vergroten zal meer aandacht worden gegeven aan meer massale en meer gerichte interventies.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanpak voor startende ondernemers, waar het zwaartepunt ligt op het communiceren via een brief, telefonisch contact of kortdurende bedrijfsbezoeken, gericht op specifieke aandachtspunten voor de naleving.

Binnen de beschikbare capaciteit voor thematisch toezicht zal in ieder geval aandacht worden gegeven aan sectoren waarin relatief veel kasverkeer optreedt zoals de horeca en de autohandel.

Repressief: aangiftecontrole, fraudeaanpak en externe overheidssamenwerking

Ingediende aangiften worden geautomatiseerd beoordeeld. Op basis van het risicoprofiel ondernemingen worden risicovolle aangiften geselecteerd voor nadere toetsing (zowel kantoortoets als veldtoets).

Samenwerken met andere overheden maakt een belangrijk onderdeel uit van de handhavingsstrategie van de Belastingdienst. Deze samenwerking krijgt vorm in LSI (Landelijke Stuurgroep Interventieteams) verband waar het arbeid gerelateerde fraude binnen het sociale zekerheidsdomein betreft en in LIEC/RIEC (Landelijke/Regionale Informatie en Expertise Centra) verband waar sprake is van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

De rol van de Belastingdienst loopt in deze samenwerkingsverbanden uiteen van het verstrekken van informatie tot het uitvoeren van

operationele activiteiten. Het verstrekken van informatie is een belangrijke bijdrage in de aanpak, dit ondersteunt de handhaving door andere instanties. Grensoverschrijdende vormen van fraude nemen in belang toe. BTW Carouselfraude is daarvan een voorbeeld. De

Nederlandse aanpak krijgt daarbij internationaal navolging.

In 2018 voert de Belastingdienst o.a. de volgende activiteiten uit:

- deelnemen aan de integrale overheidsaanpak van de Outlaw Motorcycle Gangs en de hennep in LSI verband wordt geïnvesteerd in operationele activiteiten waaronder boeken-onderzoeken, onder andere binnen de thema's Uitzendbranche en Schoonmaak
- voortzetting samenwerking met andere instanties op het gebied van windhappers, systeemfraude, het identificeren en pro-actief volgen van zogeheten 'veelplegers' en het aanpakken van 'facilitators'.

Kennis en innoveren

Voor het Kleinbedrijf en met name ZZP'ers is de kwaliteit van de administratie en de kennis van fiscale en administratieve processen een belangrijk struikelblok voor de naleving. Samen met marktpartijen onderzoekt de Belastingdienst hoe kan worden gekomen tot een 'automatisch ingevulde winstaangifte' voor ZZP'ers. Daarbij wordt gebruik gemaakt van in de markt beschikbare standaarden voor informatie uitwisseling van fiscale en

4.2 Aanpak: MKB

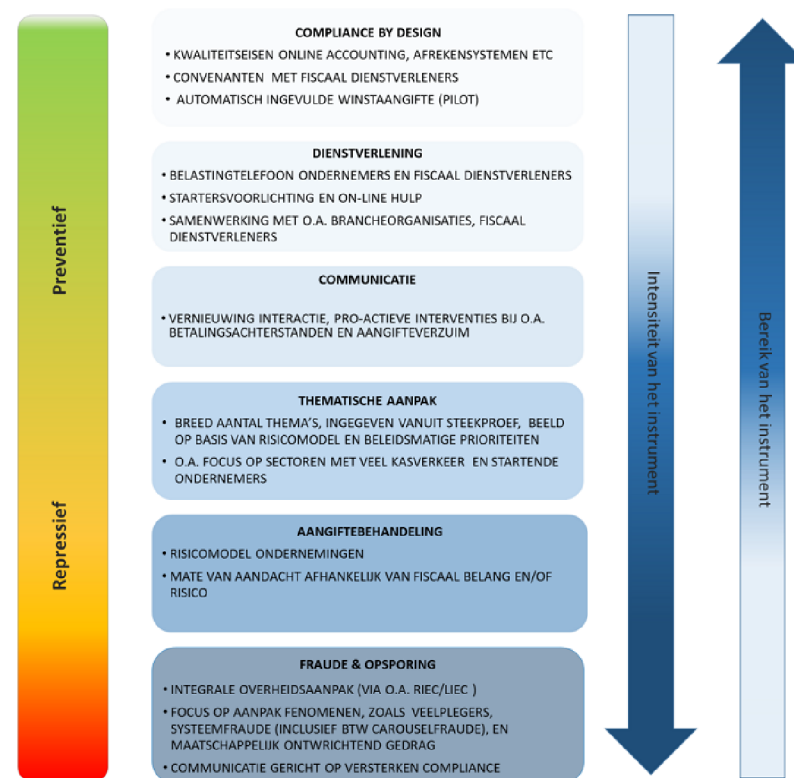
administratieve gegevens en van online oplossingen voor de bedrijfsadministratie en voor het doen van aangiften. Doel is te komen tot oplossingen die eenvoudig en goedkoop zijn, en waarbij de ondernemer met een 'druk op de knop' zijn aangifte kan opmaken, verzenden en betalen. In 2018 wordt een pilot uitgevoerd

Metten

Prestatie-indicatoren 2018

In de begroting 2018 zijn de volgende prestatie-indicatoren opgenomen:

- Tenminste 95% van de ontvangen aangiften is tijdig
- Juist en volledig doen van aangifte: het berekende nalevingstekort MKB <6%
- Tenminste 98% van de belastingsschulden wordt tijdig betaald
- De directe opbrengst van uitgevoerde toezichtactiviteiten bedraagt tenminste ... miljard
- Ontvangen bezwaarschriften en klachten worden voor 90-95% binnen de AWB-termijn afgedaan

Figuur Activiteiten voor 2018

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

Weten

Kenmerken

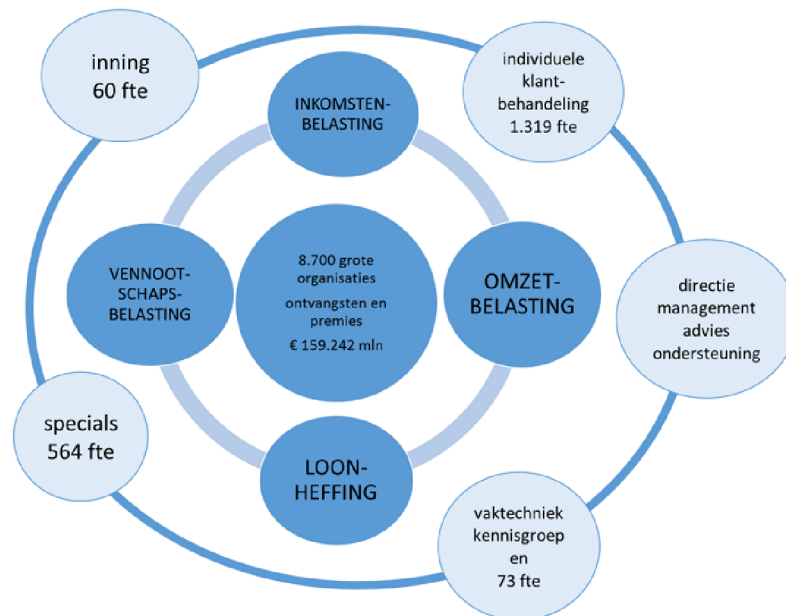
Op basis van criteria voor de omzet, het aantal personeelsleden en het balanstotaal beschouwt de Belastingdienst in totaal bijna 9.000 organisaties als grote organisaties. Grote organisaties kunnen profit (ondernemingen) of not for profit organisaties zijn, beursgenoteerde multinationals of familiebedrijven, maar ook private equity bedrijven en overheden. Deze grote organisaties dragen gezamenlijk circa 70% van de totale rijksbelasting in Nederland af.

Veel grote organisaties zijn internationaal actief. Extra aandacht is er voor het behoud van activiteiten en belastbare grondslag in Nederland. Voor een aantal organisaties geldt dat activiteiten en kapitaal relatief makkelijk kunnen worden verplaatst van en naar Nederland met gevolgen voor de in Nederland belastbare grondslag. Bestrijding maar ook het voorkomen van belastingontwijking is belangrijk bij de behandeling van grote organisaties.

Het toezicht wordt bij grote organisaties afgestemd op het daadwerkelijke nalevingsgedrag van de organisatie.

Voor de Belastingdienst zijn grote organisaties een belangrijke bron voor financiële en nominatieve informatie ten behoeve van andere doelgroepen zoals particulieren, kleine bedrijven, en andere gebruikers, zoals het UWV.

.Belang, aantallen en capaciteit

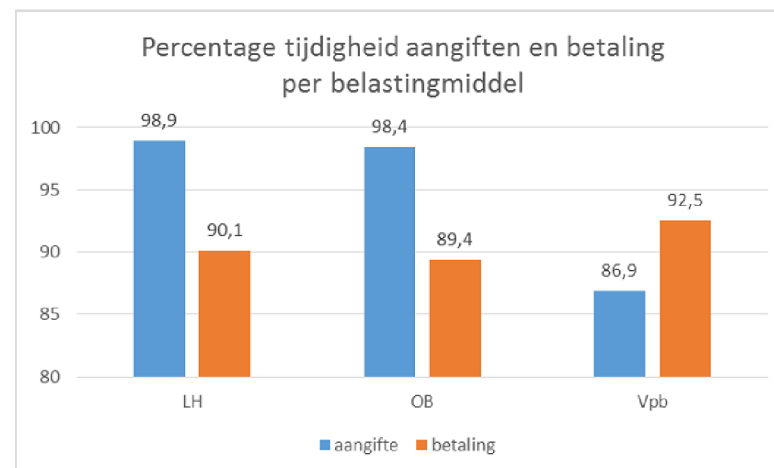
4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

Nalevingsbeeld

In juni 2017 is het door de Belastingdienst uitgevoerde *Onderzoek Grote ondernemingen** aan de Tweede Kamer aangeboden. Onderzocht is de relatie tussen de individuele klantbehandeling door de Belastingdienst bij grote organisaties en de compliance van de organisaties. Voor dit onderzoek zijn in een (gestratificeerde) steekproef 350 organisaties getrokken uit de gehele populatie grote organisaties, met uitzondering (om praktische en onderzoekstechnische redenen) van de 81 grootste ondernemingen. Onderdeel van het onderzoek waren onder andere boekenonderzoeken bij de in de steekproef getrokken organisaties. Bij profit organisaties is de juistheid en volledigheid van de aangiftes omzetbelasting en vennootschapsbelasting gecontroleerd en bij de not-for-profit organisaties de juistheid en volledigheid van aangiftes omzetbelasting en loonheffingen. In het onderzoek is ook nagegaan hoe tijdig organisaties zijn als het gaat om het indienen van hun aangiften en het betalen van de verschuldigde belasting.

Tijdige aangifte doen en tijdig betalen

In het rapport wordt geconcludeerd dat de onderzochte organisaties verreweg de meeste verplichtingen op tijd voldoen. Daarbij verschilt de tijdigheid per soort verplichting. Voor de loonheffing en omzetbelasting komt 98% tot 99% van alle aangiften op tijd bij de Belastingdienst binnen. Bij andere verplichtingen (betalingen LH / OB / Vpb en aangifte Vpb) met gemiddeld 85-95% van de verplichtingen op tijd voldaan. De op tijd voldane betalingen betreffen 92 à 93% van het totaal aan af te dragen bedragen.

Juistheid en volledigheid

Bij profit-organisaties met één of meer correcties, bedraagt het gemiddeld totaalbedrag van de opgelegde correcties OB € 71.349 (belastinggeld) en voor de Vpb € 2.061.358 (grondslag). Het gemiddeld correctiebedrag voor de OB bij not-for-profit-organisaties is € 120.742 en daarmee hoger dan bij de profit-organisaties. Het gemiddeld correctiebedrag LH bij not-for-profit-organisaties bedraagt € 41.799.

* Rapport Onderzoek Grote Ondernemingen (2017). Belastingdienst/Centrum voor Kennis en Communicatie

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

De tabel geeft per belastingmiddel een overzicht van de totaalbedragen van de correcties. De totaalbedragen van de correcties zijn voor de omzetbelasting en loonheffing uitgedrukt in het bedrag aan belastinggeld. Voor de vennootschapsbelasting is het genoemde bedrag de correctie van de belastinggrondslag.

De bedragen van de opgelegde correcties verschillen sterk tussen organisaties en per belastingmiddel. Wanneer afgezet tegen de in het boekenonderzoek gehanteerde materialiteit, valt wel op dat ook de omvang van de correcties doorgaans bescheiden is. Een andere bevinding is dat de correcties slechts in beperkte mate veroorzaakt worden door (voorwaardelijke) opzet (van de organisatie, de adviseur, het loonservicebureau), doorbreking van de interne beheersing door het management en grove schuld van de adviseur. De belangrijkste redenen voor de correcties zijn voor alle drie de belastingmiddelen de deskundigheid van de organisatie en verzuim van de organisatie.

	PROFIT		NOT-FOR-PROFIT	
	OB	VPB	OB	LH
Geen correctie	43%	44%	38%	38%
Eén of meer correctie	57%	56%	62%	62%
Gemiddeld totaalbedrag van de correctie	€ 71.349	€ 2.061.358	€ 120.742	€ 41.799

Kiezen

Capaciteit

Bij alle organisaties is sprake van individuele klantbehandeling. De mate van intensiteit hiervan verschilt echter, deze is het grootst bij de 100 ondernemingen met het grootste financiële en fiscale belang. Circa 60% van de capaciteit voert werkzaamheden uit voor individuele klantbehandeling.

Om te komen tot optimalisering van schaarse specialistische capaciteit concentreert de Belastingdienst het werk landelijk. Dit geldt met name voor de invordering, het subsegment Zeer Vermogende Personen en Country by Country Reporting.

Handhavingsstrategie

Bij grote organisaties heeft de Belastingdienst gekozen voor individuele klantbehandeling (IKB). Dit is een geïntegreerde benadering van de klant voor verschillende belastingmiddelen, waarbij een individuele zakelijke werkrelatie wordt aangegaan met de klant en handhavingsinstrumenten worden gekozen die passen bij de voorkomende risico's en het nalevingsgedrag van de klant.

Vanwege het grote individuele fiscale en financiële belang wordt per organisatie een individueel strategisch behandelplan opgesteld: daarin is opgenomen

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

welke analyse is gemaakt van de risico's en het gedrag van de organisatie en wordt gekozen op welke manier de risico's het best kunnen worden aangepakt of het gedrag van de organisatie kan worden beïnvloed.

Het keuzeproces is gebaseerd op kennis over individuele organisaties uit verschillende bronnen: algemene informatie over de activiteiten, juridische- en governancestructuur, bekende fiscale risico's, maar ook opgedane kennis en eerdere ervaringen met de organisatie. Daarbij kijkt de Belastingdienst met name naar de door de organisatie getoonde transparantie, hoe de fiscale beheersing van de organisatie werkt en hoe de fiscale strategie van de organisatie is.

De internationale ontwikkelingen zullen de behandelstrategie voor internationaal opererende organisaties beïnvloeden. Er komt meer informatie beschikbaar uit het buitenland (rulings, voor een deel van de populatie: Country-By-Country Reporting).

Het werk van belastingadviseurs en accountants bij organisaties is van groot belang voor de Belastingdienst.

Horizontaal Toezicht

De Belastingdienst ziet horizontaal toezicht –binnen de zakelijke werkrelatie met een organisatie- als de optimale positie waarin die organisatie en de Belastingdienst de naleving en uitvoering van wet- en regelgeving op elkaar hebben afgestemd.

Horizontaal toezicht komt tot stand met ondernemingen die hechten aan deze zekerheid en bereid zijn transparant te zijn over fiscale risico's en te werken aan hun Tax Control Framework (het 'fiscale deel' van de interne beheersing van een onderneming).

Door de jaren heen heeft de Belastingdienst voor 81% van de 8.700 grote organisaties beoordeeld of horizontaal toezicht mogelijk en voor beide partijen wenselijk is. Iets meer dan 1.900 (22%) van deze ondernemingen hebben met de Belastingdienst een convenant gesloten.

In horizontaal toezicht ligt de nadruk op vooroverleg en werken in de actualiteit. Dat neemt niet weg dat aanslagregeling en boeken-onderzoeken ook bij ondernemingen onder HT worden uitgevoerd, ook om de naleving van gemaakt afspraken te controleren.

De meerderheid van de organisaties heeft geen convenant met de Belastingdienst afgesloten. Dat betekent vaak -maar zeker niet altijd- dat de processen gericht op naleving en uitvoering van wet- en regelgeving minder goed op elkaar kunnen worden afgestemd en de Belastingdienst meer achteraf toezicht uitoefent. Per individueel geval wordt bepaald welke behandeling het meest op zijn plaats is.

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

Prioriteitstelling

Een deel van de capaciteit wordt ingezet op speciale taken. De capaciteit die voor individuele klantbehandeling beschikbaar is, is nodig voor de uitvoering van wettelijke taken zoals het geven van beschikkingen, vergunningen, het afdoen van bezwaarschriften, het vaststellen van aanslagen, maar ook andere taken waar de Belastingdienst zich niet aan kan onttrekken zoals het uitwisselen van informatie met buitenlandse belastingdiensten en het beantwoorden van vragen van die diensten.

De dan nog resterende capaciteit kan worden ingezet voor activiteiten in toezicht, zoals het voeren van vooroverleg, stellen van vragen over de aangiften, doen van boekenonderzoeken, activiteiten die al dan niet in het kader van horizontaal toezicht worden verricht. Prioriteiten worden gesteld op basis van de belangen en risico's die spelen bij individuele bedrijven of binnen groepen bedrijven.

Internationaal zijn maatregelen genomen in het 'Base Erosion and Profit Shifting' (BEPS)- programma.

Ook Nederland heeft die maatregelen geïmplementeerd met gevolgen voor de informatiepositie en de activiteiten van de Belastingdienst. Een recente wettelijke maatregel is de verplichting voor multinationals met een omzet van meer € 750 miljoen om een Country-by-Country Report in te dienen. De Belastingdienst verwacht ongeveer 170 rapporten van Nederlandse multinationals te ontvangen en ongeveer 3.000 rapporten van buitenlandse multinationals.

Tax Certainty

Op initiatief van de G20 en OECD* is een pilot gestart die tot doel heeft te komen tot internationale risicoanalyse van internationale bedrijven door samenwerkende Belastingdiensten. Nederland gaat in de pilot Tax Certainty (ook wel International Compliance Assurance Program) samen met zes andere landen, verkennen of en in hoeverre aan multinationale ondernemingen met een laag of gemiddeld fiscaal risicoprofiel in de betreffende landen zekerheid kan worden gegeven over de internationale fiscale positie van die ondernemingen op het gebied van verrekenprijzen en andere internationale fiscale risico's.

Individuele klantbehandeling

Individuele strategische behandelplannen worden geactualiseerd en – waar een horizontaal toezicht convenant is gesloten – gedeeld met de organisatie.

Doen

Activiteiten voor 2018

Internationale samenwerking

De verwachting is dat bij het toezicht op grote organisaties steeds meer internationaal zal worden gewerkt in gezamenlijke internationale risicoselectie en gezamenlijke boekenonderzoeken (bilateraal of multilateraal).

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

De Belastingdienst zal meer gaan differentiëren in de individuele klantbehandeling bij organisaties, waarbij de bevindingen uit het onderzoek grote ondernemingen worden meegenomen.

Daarnaast zal de Belastingdienst meer gebruik gaan maken van data analyse, om te komen tot betere klantbeelden (risicoprofielen) en daarmee tot betere behandelplannen.

Voor elke organisatie wordt beoordeeld of deze in aanmerking komt voor klantbehandeling in de actualiteit. Drie gedragscomponenten zijn daarbij bepalend:

1. de mate van transparantie,
2. de kwaliteit van de fiscale administratie (mate van fiscale beheersing) en
3. de fiscale strategie.

De analyse leidt tot een behandelstrategie en de vaststelling of een organisatie al dan niet voor klantbehandeling in de actualiteit in aanmerking komt. Het streven is om deze toets in 2018 voor 85% van alle grote ondernemingen te hebben uitgevoerd.

Invordering

Bij minstens 90% van de meldingen betalingsonmacht is binnen 5 werkdagen een actie richting de organisatie ondernomen. Bij minstens 90% van de verleende uitstellen van betaling wordt halverwege de looptijd gecontroleerd hoe de stand van zaken is, als dat nodig is met de organisatie gesproken en worden eventueel invorderingsmaatregelen getroffen.

* De term klantbehandeling in de actualiteit vervangt de term horizontaal toezicht uit de vorige begroting. Het streven is met grote ondernemingen waar mogelijk in de actualiteit te werken. Voor de ondernemingen die hiervoor in aanmerking komen, biedt horizontaal toezicht

Bij minstens 90% van de verleende uitstellen in verband met een ingediend bezwaarschrift van > € 1 miljoen, wordt eens per half jaar besproken met de ontvanger (voor invorderingsrisico's) en de klantcoördinator (voor de termijn van afdoening van het bezwaarschrift).

Gezamenlijk interactiedomein

De Belastingdienst voert een pilot uit waarin wordt verkend of een gezamenlijk interactiedomein voordelen biedt aan de organisatie en de Belastingdienst.

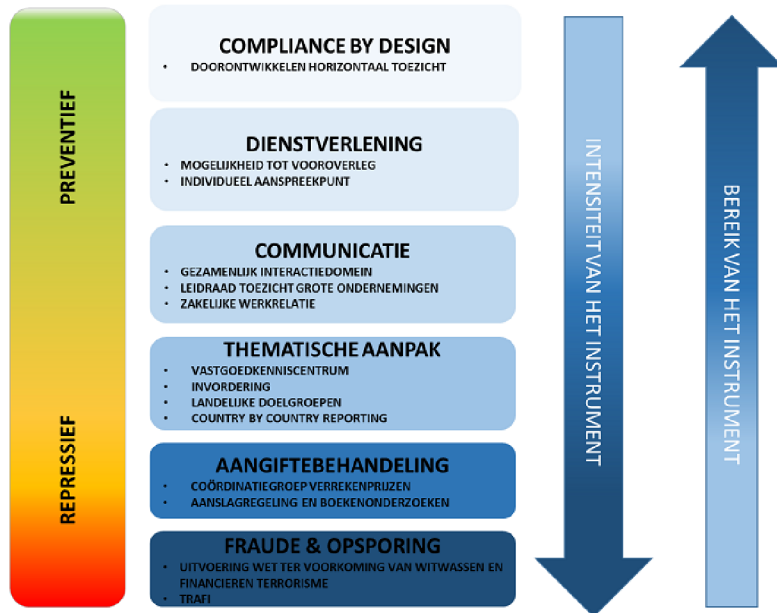
Zeervermogende personen (ZVP)

De Belastingdienst heeft gekozen voor een geïntegreerde individuele klantbehandeling, zodat gewerkt kan worden vanuit een gestructureerd beeld over de financiële positie van de zeer vermogende personen. De zeer vermogende persoon krijgt een vast aanspreekpunt en de uitvoering van verschillende belastingwetten die van toepassing zijn, krijgt geïntegreerd vorm. Ongeveer 2.250 personen zullen als ZVP worden aangeduid (vermogen > € 25 miljoen).

Iemand met een groot vermogen zal meer dan gemiddeld vooruit denken over overdracht van bedrijfs- of privévermogen, over de internationale spreiding van het vermogen en over zijn eigen vestigingsplaats en die van zijn vennootschappen

4.3 Aanpak: Grote Ondernemingen

Figuur Activiteiten voor 2018

Het is daarom de bedoeling alle belastingen over zaken als inkomen, vermogen, winst, schenking, vererving, etc. in samenhang aan de orde te laten komen. Het wordt hierdoor lastiger om belasting te ontwijken. Tegelijkertijd kunnen belastingplichtigen die hun zaken goed willen regelen door deze aanpak sneller duidelijkheid krijgen over hun fiscale positie.

Metten

Prestatie-indicatoren voor 2018

In de begroting voor 2018 is als prestatie-indicator opgenomen dat de beoordeling van klantbehandeling in de actualiteit voor 85% van alle grote organisaties gereed is.

4.4 Aanpak: Toeslagen

Weten

Kenmerken

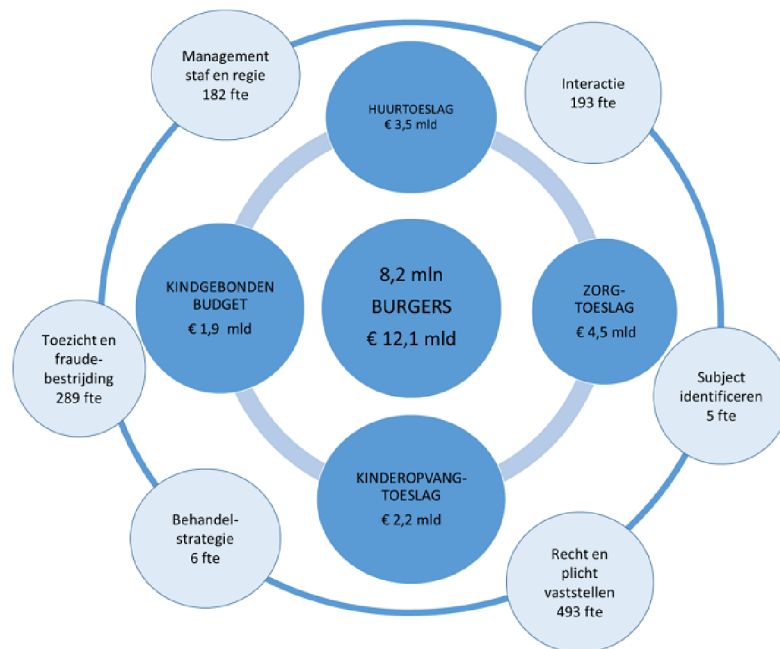
De beleids- en budgetverantwoordelijkheid voor de toeslagregelingen ligt bij drie verschillende departementen: het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor de huurtoeslag, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor de zorgtoeslag en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor de kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Gemeenschappelijk kenmerk van dit wettelijke stelsel van inkomensafhankelijke toeslagen, is dat recht en hoogte van de toeslagen (mede) afhankelijk zijn van het huishoudinkomen in het toeslagjaar.

Het is voor de burger van belang dat het proces van aanvraag tot uitkering van het voorschot goed en snel verloopt. Dit brengt voor de Belastingdienst een spanningsveld met zich mee tussen massaliteit, tijdigheid en rechtmatigheid.

Veel burgers zijn onzeker en vragen hulp via de beschikbare kanalen van de Belastingdienst, in hun omgeving of maken gebruik van het netwerk van maatschappelijk dienstverleners waarmee de Belastingdienst samenwerkt. Eén van de complicerende factoren in het stelsel is dat er – deels- met geschatte gegevens wordt gewerkt om het voorlopige recht te kunnen vaststellen.

In de praktijk blijkt vooral het schatten van het inkomen moeilijk te zijn, met name voor burgers zonder vast inkomen, zoals ondernemers. Ook blijkt uit onderzoek en analyse dat burgers zich onvoldoende bewust zijn van het feit dat (inkomens-)wijzigingen tijdig moeten worden doorgegeven en dat zij hierdoor eventuele terugvorderingen kunnen voorkomen.

Belang, aantallen en capaciteit

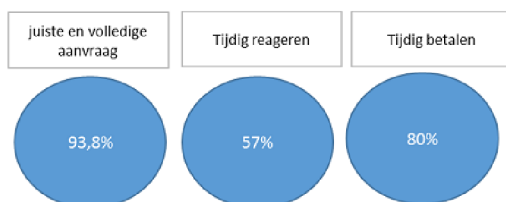

4.4 Aanpak: Toeslagen

Nalevingsbeeld

Deze figuur opmaken conform nalevingsbeeld andere segmenten

Voor het toeslagenproces kent de Belastingdienst dezelfde compliance-indicatoren als voor de verschillende belastingen. Omdat de wetgeving afwijkt van de fiscale wetgeving, wijkt de definitie voor de indicatoren af.

Juiste en volledige aanvraag/mutatie

Voor het verkrijgen van inzicht in de mate van naleving op deze nalevingsindicator gebruikt de Belastingdienst het verschil in hoogte van het voorlopig toegekende bedrag en het definitief toegekende bedrag. Hierbij wordt een verschil van € 500* en € 1.000** gehanteerd als verschil dat inherent is aan het stelsel. Alles boven deze bedragen wordt beoordeeld als niet-naleving op deze indicator.

* Voor huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget wordt een verschil van € 500 gehanteerd, dit is gerelateerd aan het maximum jaarrecht

** Voor kinderopvangtoeslag wordt een verschil van € 1.000 gehanteerd

Tijdig reageren

Anders dan in de fiscale processen hebben burgers geen plicht om een aanvraag voor een toeslag op of voor een bepaald moment te doen. Wél hebben burgers een plicht met betrekking tot het - tijdig - reageren op een verzoek om informatie. Tijdig reageren is van belang om zo snel mogelijk en bij voorkeur nog tijdens het lopende toeslagjaar te (her)beoordelen of – de hoogte van – het recht nog juist is vastgesteld. Wanneer niet of niet tijdig wordt gereageerd op een verzoek op informatie kan dit van invloed zijn op de toekenning en leiden tot een - wellicht onnodige – terugvordering. Voor de nalevingsindicator “tijdig reageren” wordt vastgesteld welk percentage van de burgers die een verzoek om informatie ontvangen, daar binnen de gestelde (rappèl) termijn op reageert.

Tijdig betalen

Het ontstaan van terugvorderingen is inherent aan een stelsel waarin – deels – met geschatte gegevens wordt gewerkt. Deze indicator geeft aan hoeveel procent van de burgers die een terugvorderingsbeschikking hebben ontvangen, tijdig betalen. In dit percentage zijn meegenomen de verschillen die verrekend worden met een lopende toeslag, terugvorderingen die in één keer betaald worden door de burger en terugvorderingen waarvoor een standaardbetalingsregeling is afgesproken.

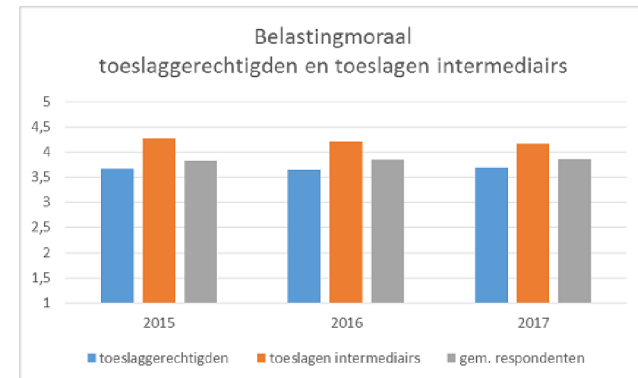
4.4 Aanpak: Toeslagen

Fiscale Monitor

Uit de Fiscale Monitor blijkt dat van de respondenten 47,3% van de burgers en 36,3% van de toeslagenintermediairs beslissingen van de Belastingdienst vertrouwen. Voor de ontwikkeling naar “no touch” is het van belang om meer inzicht te krijgen in het vertrouwen dat burgers en intermediairs in de Belastingdienst hebben, omdat bij “no touch” de Belastingdienst namens de burger betrouwbare gegevens van derden wil toepassen voor het zo actueel mogelijk houden van het (reeds toegekende) recht.

De belastingmoraal wordt vastgesteld aan de hand van drie stellingen, op basis waarvan een score tussen 1 en 5 wordt berekend. De belastingmoraal van toeslagenintermediairs is de afgelopen drie jaren licht gedaald, maar blijft nog boven het gemiddelde van alle respondenten van de Fiscale Monitor. De belastingmoraal van de toeslaggerechtigden ligt onder het gemiddeld.

Wat de gepercipieerde pakkans betreft, denkt 59% van de toeslagenintermediairs en 52% van de toeslaggerechtigden dat deze (zeer) groot is. Dat is in beide gevallen iets hoger dan het gemiddelde, dat op 51% ligt. De kans dat de Belastingdienst ontdekt dat iemand onterecht teveel aan toeslagen ontvangt wordt door bijna 60% van de toeslagenintermediairs en ruim 52% van de toeslaggerechtigden (zeer) groot geacht.

Bron: Fiscale Monitor 2017, Belastingdienst/CKC

Kiezen

Capaciteit

Zestig procent van de capaciteit wordt ingezet om onder andere door middel van het behandelen van klachten, bezwaren en beroep het recht vast te stellen. Het gaat hier om interactie die door de burger is geïnitieerd en waar de Belastingdienst adequaat en klantgericht op acteert. Dit deel van het werk is autonoom en krijgt prioriteit.

4.4 Aanpak: Toeslagen

Met het intensiveren van proactieve interactie en dit te laten plaatsvinden zo vroeg mogelijk in het proces, beoogt de Belastingdienst werkzaamheden later in het proces – zoals klachten, bezwaren – waar mogelijk te voorkomen. Hierdoor zal op termijn een andere verdeling in de inzet van capaciteit plaatsvinden, met het zwaartepunt aan de voorkant van het proces, dat wil zeggen bij de aanvraag of voorafgaand aan het - opnieuw - vaststellen van het recht.

Veertig procent wordt ingezet voor interactie, toezicht en fraudebestrijding.

Handhavingsstrategie

Voor de burger is het belangrijk dat toeslagen tijdig en juist worden uitbetaald, zodat hij snel weet waar hij aan toe is en achteraf niet wordt geconfronteerd met een terugvordering. Om er voor te zorgen dat de uitvoering van toeslagen optimaal gericht is op het tijdig en juist uitbetalen, heeft de Belastingdienst als strategische doelstellingen:

- Klantgerichte dienstverlening aan burgers
- Rechtmatige toekenning van toeslagen
- Efficiënte uitvoering van processen.

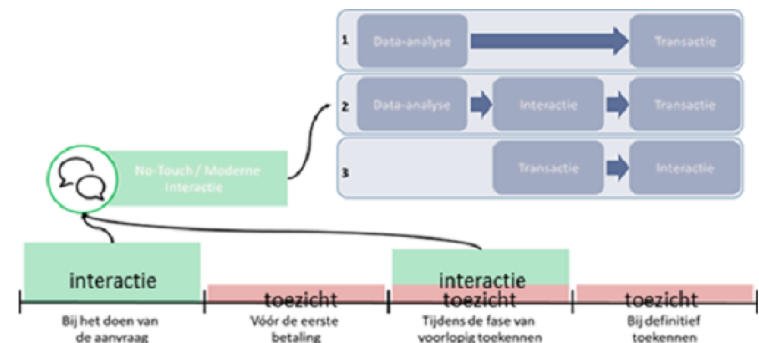
Om deze doelstellingen te realiseren is de handhaving er op gericht om:

- het voor de burger makkelijk te maken het – in één keer - goed te doen, bijvoorbeeld door gegevens in het burgerportaal – deels – voor in te vullen en
- zowel interactie als toezicht zo vroeg mogelijk in het proces te laten plaatsvinden.

Aanvullend op het massale proces, voert de Belastingdienst toezicht uit. Dit toezicht vindt plaats in alle fasen van het proces.

- Tijdens de aanvraag/mutatie via het burgerportaal door deels voorgevulde gegevens en controle van gegevens aan de hand van derdengegevens;
- Voorafgaand aan de toekenning op basis van risicoclassificatie, risicovolle aanvragen en mutaties worden eerst gecontroleerd voordat toekenning plaatsvindt; Door middel van thematisch toezicht tijdens het toeslagjaar; Met risicogericht thematisch toezicht voorafgaand aan het definitief toekennen.

De afgelopen jaren heeft de Belastingdienst het toezicht verschoven naar zo vroeg mogelijk in het proces, ter voorkoming van – hoge – terugvorderingen. Dezelfde beweging vindt nu plaats op het gebied van interactie.

4.4 Aanpak: Toeslagen

Prioriteitsstelling

Alle activiteiten zijn gericht op het verhogen van de rechtmatigheid en het voorkomen van terugvorderingen. Eén van de belangrijkste veroorzakers van terugvorderingen is het inkomen. Dat maakt inkomen voor de Belastingdienst een prioritair thema, waarvoor een mix aan instrumenten wordt ingezet. Een tweede prioritair thema ter vermindering van het aantal terugvorderingen is de tijdige melding van wijzigingen in de omstandigheden van de burger. Hiervoor wordt zowel gewerkt aan de lange termijn oplossing door middel van “no touch” als aan de korte termijn oplossing door middel van proactieve interactie.

Doen

Activiteiten 2018

Rechtmatigheidscontroles kunnen leiden tot aanvullend toezicht wanneer op een specifiek onderwerp de rechtmatigheid niet aan de norm voldoet. Een deel van de beschikbare capaciteit voor toezicht wordt dan voor een dergelijke actie ingezet.

Preventief

De Belastingdienst ontwikkelt in 2018 de werkwijze door die gericht is op “no touch”. In 2018 wordt vastgesteld bij welke grondslagen de Belastingdienst – met toestemming van de burger – wijzigingen kan doorvoeren op basis van betrouwbare derdengegevens en wordt de uitvoering hiervan waar mogelijk al toegepast.

Het doel hiervan is dat de toekenningseerbaarheid voor de burgers toeneemt doordat de relevante wijzigingen door de Belastingdienst tijdig worden toegepast en het percentage juiste en volledige aanvragen te verhogen. Deze werkwijze draagt ook bij aan een administratieve lastenverlichting voor burgers, die nu zelf mutaties moet doorgeven en – desgevraagd – bewijsstukken moet overleggen.

Thematische aanpak

In 2018 wordt de capaciteit onder andere ingezet om de burger beter te ondersteunen bij het doorgeven van inkomensgegevens en – toekomstige – inkomenswijzigingen. Ook hiervan is het doel het verhogen van het percentage juiste en volledige aanvragen. Voor het vaststellen van – de hoogte van – het recht, is onder andere het huishoudinkomen van belang. Bij de eerste aanvraag moet de burger een geschat inkomen doorgeven voor het toeslagjaar waarin hij toeslag(en) aanvraagt.

In 2018 voert de Belastingdienst hiervoor o.a. de volgende activiteiten uit:

- Pro-actief attenderen burgers over mogelijke invloed van – toekomstige – wijzigingen
- Toepassen actuele inkomensgegevens.

Om de non-response op de verzoeken om informatie te kunnen beïnvloeden, in 2017 bedraagt dat 57%, onderzoekt de Belastingdienst in 2018 wat redenen van burgers zijn om te verzuimen te reageren op verzoeken om informatie.

4.4 Aanpak: Toeslagen

Aanpak fraude

Binnen de Belastingdienst wordt op basis van geanonimiseerde gegevens onderzocht of er sprake is van georganiseerde fraude door facilitators. Een belangrijk onderdeel van de fraudeaanpak is de samenwerking met overheidsinstanties op het gebied van adresgerelateerde fraude. In samenwerking met de FIOD en het Openbaar Ministerie wordt ook in 2018 ingezet op het toepassen van strafrecht bij het gebruik van valse stukken

Kennis

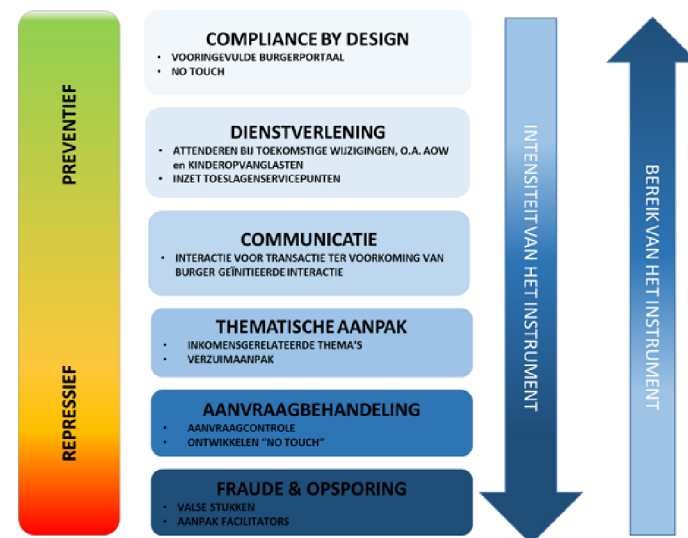
In 2018 zet de Belastingdienst het uitvoeren van effectmetingen bij pilots en nieuwe interventies voort. De hieruit verkregen inzichten kunnen leiden tot aanpassing van interventies of tot structurele aanpassingen in een proces.

Metten

Prestatie-indicatoren 2018

In de begroting 2018 zijn de volgende prestatie-indicatoren opgenomen:

- Terugdringen verschillen tussen voorlopige en definitieve toekenning hoger dan € 500/€ 1.000*, norm is maximaal 91%;
- Realiseren van de rechtmatigheidsnormen (5% voor zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget en 2,2% voor huurtoeslag).

Figuur Activiteiten voor 2018

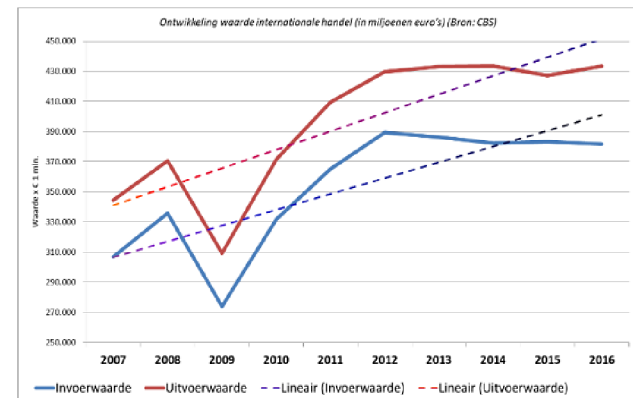
4.5 Aanpak: Douane

Taken en doelen

De Douane controleert het EU buitengrensoverschrijdend goederenverkeer op naleving van fiscale en niet-fiscale wet- en regelgeving. De Douane heft, int en controleert douanerechten, binnenlandse accijnzen en verbruiksbelasting en ziet toe op naleving van geboden en verboden op terrein van veiligheid, gezondheid, economie en milieu. Ook faciliteert de Douane de internationale handel.

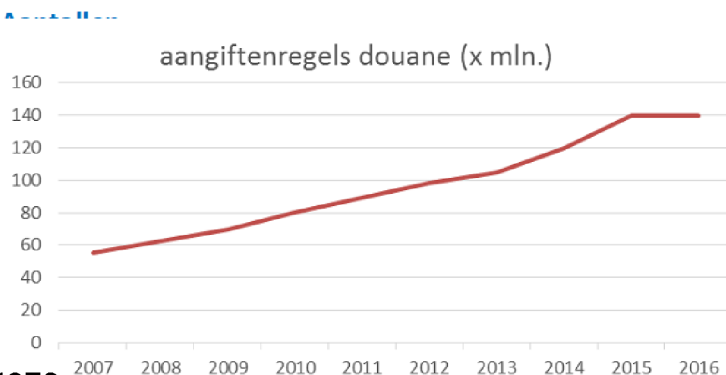
De taken kunnen gebracht worden onder de noemers: **Afdracht** (invoerrechten & accijnzen), **Bescherming** samenleving (tegen onveilige en ongewenste goederen) en **Concurrentiepositie** versterken (naleving Europese maatregelen voor marktordening en minimaliseren logistiek oponthoud en administratieve lasten).

Dit, in opdracht van een reeks van opdrachtgevers en een breed scala aan Europese en nationale wet- en regelgeving.

De figuur hierboven laat de waarde-ontwikkeling zien van de Nederlandse internationale handel.

De figuur links geeft de weerslag daarvan voor de Douane in de vorm van de ontwikkeling van het totale volume aan aangifteregels voor het binnenbrengen en de invoer van goederen, voor douanevervoer en voor het uitvoeren en uitgaan van goederen. Een aangifte kan meerdere aangifteregels bevatten. Verschillende regels staan voor verschillende soorten goederen.

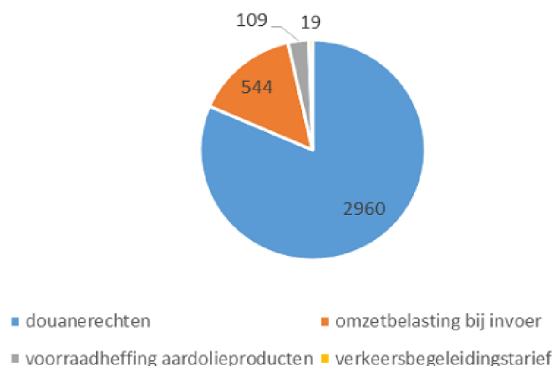

4.5 Aanpak: Douane

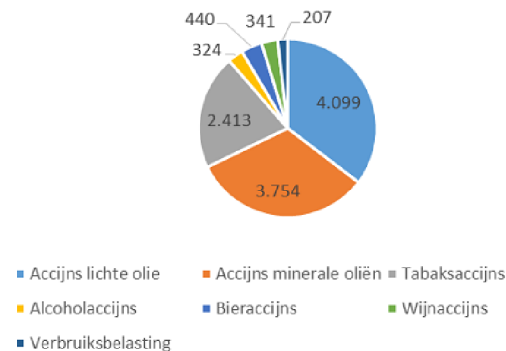
Belang

De Douane heft en int ca. € 12 miljard aan accijnzen en verbruiksbelasting. Douanerechten, omzetbelasting bij invoer, voorraadheffing aardolieproducten en verkeers-begeleidingstarief voor zeeschepen leveren bij elkaar ca. € 3,6 miljard op. Gelet op de taak van de Douane valt het belang niet samen met de opbrengsten. De taken “beschermen samenleving” en “concurrentiepositie versterken” hebben een ander primair doel dan het innen van geld.

Opbrengsten
douanerechten en overige heffingen 2016
bedragen x 1 mln

Accijns opbrengsten 2016
bedragen x 1 mln

De figuur hierboven toont de verdeling van opbrengsten uit accijnzen.

De figuur links toont de opbrengsten aan douanerechten en opbrengsten van overige heffingen Douane.

4.5 Aanpak: Douane

Context voor de handhaving

Aan de douanetaken liggen Europese en nationale wet- en regelgeving ten grondslag. Naast de Douane zijn er andere overheidsdiensten die die goederen aan de EU buitengrens controleren. Het Douane Wetboek van de Unie (DWU) en de Algemene Douanewet bedelen de Douane de regisseursrol toe voor overheidscontroles op goederen aan de buitengrens. De EU schrijft in toenemende mate voor waaraan de handhaving dient te voldoen en soms ook hoe de handhaving uitgevoerd dient te worden. Nationale opdrachtgevers zijn de ministeries van Financiën, Buitenlandse Zaken, Economische Zaken, Infrastructuur en Milieu, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid. De opdrachtgevers geven – primair op basis van de Europese regelgeving - aan wat er gehandhaafd moet worden en welk handhavingsniveau van de Douane wordt verwacht. Het totale Handhavingsplan van de Douane wordt in het Opdrachtgevers Opdrachtnemerberaad Douane (OOD) behandeld. De Douane monitort of de afgesproken handhavingsniveaus worden gerealiseerd.

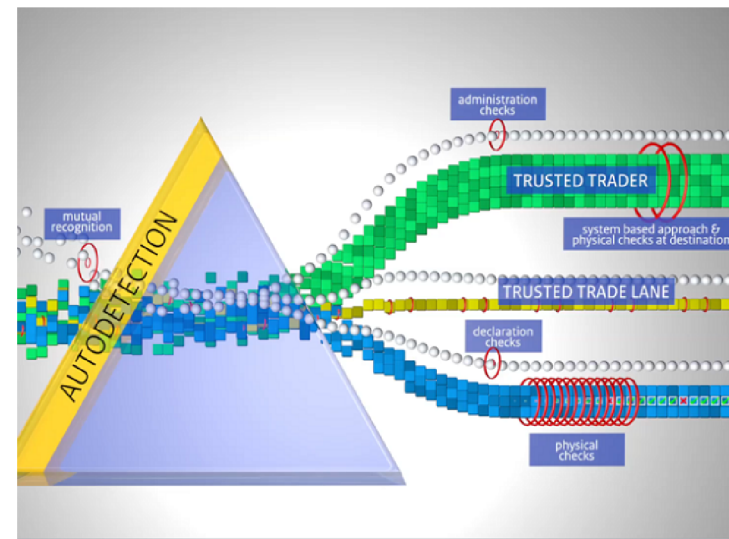
Strategie

De Douane handhaving is gericht op compliance, informatiegestuurd en risicogericht. De Douane heeft een visie geformuleerd ('Grensverleggend') waarbij drie soorten marktdeelnemers of goederenstromen worden onderscheiden. Streven is de handhaving en facilitatie hiervoor te differentiëren:

- “betrouwbare ketens”; het veilig maken van complete goederenketens

- “bekende- betrouwbare bedrijven” ; waarnemingen (bij voorkeur buiten de logistieke goederenstromen) om de juistheid van het handelen van bedrijven te toetsen
- “onbekende en overige bedrijven”; controle op de logistieke stroom, aan de grens, op basis van risico-analyse en -detectie

Deze differentiatie komt neer op: minder en minder ingrijpende interventies in de logistiek bij betrouwbare ketens en bedrijven en meer bij onbekende en overige ondernemers. In een aantal gevallen eist de regelgeving en/of de opdrachtgever toch een specifieke intensiteit en vormen van controles.

4.5 Aanpak: Douane

Opgaven voor de handhaving in 2018

- De uitwerking van handhavingsvisie 'Grensverleggend' vindt geleidelijk plaats. In de uitwerking staat het slim gebruik van data en technologie centraal. Gewerkt wordt aan de ontwikkeling en toepassing van vormen van 'autodetectie' op data en goederen. Bijvoorbeeld via EU projecten voor automatische interpretatie van scanbeelden. Tevens wordt met behulp van statistische technieken het risicoselectieproces van te controleren goederen verbeterd. Via pilots wordt voor de stroom *bekende en betrouwbare bedrijven* een toezichtsmodel ontwikkeld om vast te stellen dat het bedrijf in control is. De *ketenbenadering* wordt vooral uitgewerkt via EU innovatietrajecten en bilaterale Safe and Secure Tradelanes (SSTL).
- Het bedrijfsleven, verenigd in het Overleg Douane - Bedrijfsleven en de mainports Nederland, heeft in december 2016 aan de Staatssecretaris van Financiën aangegeven de werkwijze van de Douane te waarderen en de dienst te ervaren als een van de modernste ter wereld. In de brief worden ook zorgen geuit over de negatieve aandacht voor het functioneren van de Douane. Het bedrijfsleven vraagt aandacht voor het verbeteren van het imago en de continuïteit van de Douane aan de hand van een verbeterprogramma.
- Het ODB is door de Staatssecretaris uitgenodigd om de ideeën voor een verbeteraanpak uit te werken. In het verbeterplan Douane-bedrijfsleven zijn 4 prioriteiten benoemd: ICT, dienstverlening & kennisniveau, trade facilitation en toezicht en coordinated border management. In het najaar van 2017 starten werkgroepen met de uitwerking van de ideeën en vaststelling van gemeenschappelijkheden in de voorstellen van het bedrijfsleven. In 2018 wordt de uitvoering verder ter hand genomen.
- Naar aanleiding van adviezen uit het IBO-rapport "Belastingdienst: van vrijblijvende naar verbindende relaties" heeft het kabinet in 2016 tot de oprichting van het Opdrachtgevers – Opdrachtnemeroverleg Douane (OOD) besloten. In 2017 is gestart met het OOD, waarin beleidsdepartementen die verantwoordelijk zijn voor wet- en regelgeving die de Douane in hun opdracht handhaaft en de Douane deelnemen. De beleidsdepartementen bepalen als opdrachtgever het handhavingsniveau en de prioriteiten. De Douane geeft als opdrachtnemer invulling aan de handhaving. In 2018 wordt de werking van dit model verder versterkt.

4.5 Aanpak: Douane

- Aangiften vormen de basis voor de heffing van douanerechten en de risicoselectie voor controle. Met een mix van verschillende instrumenten bevordert de Douane de juistheid van de aangiften. Zo wordt gerichte handhavingscommunicatie ingezet, zijn er geautomatiseerde checks in de aangifteprocedure ingebouwd, worden risicobeheersingsmaatregelen van bedrijven beoordeeld en worden de uitkomsten daarvan alsmede controleresultaten en risicosignalen in de risicoselectie van aangiften betrokken. Met een steekproef op invoeraangiften wordt de ontwikkeling van de kwaliteit gemonitord en de risicoselectie gevalideerd.
- De voortdurende groei van douaneaangiften versterkt de noodzaak van “slimme” en gedifferentieerde handhaving en facilitering. Voor bepaalde stromen is een specifieke aanpak gewenst. Dit geldt voor de exponentieel groeiende stroom van e-commerce zendingen. Veelal kleine zendingen met een beperkte waarde, waarin zich wel verschillende fiscale en niet-fiscale risico's voordoen. Projectmatig onderzoekt de Douane de risico's in poststromen (briefpost, pakketten) en mogelijkheden de handhaving hierop effectiever en efficiënter in te richten.
- De Douane bereidt zich voor op de gevolgen van de Brexit. De gevolgen voor de uitvoering hangen af van de uiteindelijke afspraken die met het VK worden gemaakt. Wel is helder dat elk scenario, anders dan een (tijdelijke) voortzetting van het EU-lidmaatschap, tot gevolg heeft dat er – door de Douane te handhaven douaneformaliteiten - vervuld moeten worden. Als het VK geen onderdeel meer is van de Europese interne markt en de douane-unie, vervalt immers het huidige vrije verkeer van. De Brexit zal aanzienlijke gevolgen kennen voor Nederlandse bedrijven, burgers als ook voor de Douane.

Voor de Douane betekent Brexit een toename in zowel het aantal aangiften met meer dan 30 %, het aantal vergunninghouders als ook van het aantal te controleren goederenzendingen en reizigersbagage. Toezicht op het handelsverkeer is noodzakelijk om de inning van invoerrechten en toepassing van niet tarifaire maatregelen te garanderen en de veiligheid van de Unie en de interne markt te waarborgen. Voorzien wordt dat hiervoor de capaciteit moet worden uitgebreid en verschillende voorzieningen moeten worden ingericht.

Capaciteit

De formatie van de Douane is over de afgelopen 10 jaar met ruim 800 fte gekrompen tot 4.541 fte in 2017. In 2016 en 2017 is nieuw personeel ingestroomd om de bezetting op sterkte te brengen. In 2018 wordt de formatie generiek gekort (-13 fte) en opgehoogd (+115) vanwege een verschuiving van taken binnen de Belastingdienst. In deze formatie is nog geen rekening gehouden met uitbreiding van het werkpakket en de daarvoor benodigde capaciteit vanwege de Brexit.

Prestatie-indicatoren 2018

De doelstellingen zoals opgenomen in de Begroting IX 2018:

Prestatie-indicator

Juiste invoeraangiften Streefwaarde 2018 > 100

Waardering bedrijfsleven Streefwaarde 2018 > 100

4.6 Aanpak: FIOD

Kenmerken

Fraude ondermijnt de doelstelling van de Belastingdienst en de bereidheid van de burger om compliant te zijn. Vanuit het fiscale toezicht is het uitgangspunt dat fraudebestrijding vorm krijgt door het – gezamenlijk – opwerpen van barrières waarmee fraude zoveel mogelijk in aard en omvang wordt voorkomen, zo vroeg mogelijk gedetecteerd en zo effectief mogelijk wordt bestreden. De inzet van het strafrecht is één van de instrumenten binnen de totale handhavingsregie om non-compliant gedrag (fraude) effectief te bestrijden, te bestraffen en te voorkomen dat non-compliant gedrag zich opnieuw voordoet dan wel verder verspreidt (preventie).

Fraude is segmentoverstijgend

Verschillende vormen van fraude laten zich niet beperken door segments- of landsgrenzen, zoals de problematiek rondom facilitators, criminele organisaties, faillissementsfraude en witwassen. Voor een effectieve bestrijding van fraude is een segment overstijgende, integrale aanpak noodzakelijk. Een integrale aanpak houdt in dat samengewerkt wordt met alle betrokken partijen, zoals toezichthouders, opsporing en vervolging en wetgever, en ook dat in voorkomende gevallen publiek-private samenwerking wordt gezocht. Vanuit de verschillende kennis en kunde van partijen kan gezamenlijk de meest effectieve interventiestrategie bepaald worden.

Toenemende internationalisering en digitalisering

Globalisering en snelle technologische ontwikkelingen zorgen ervoor dat er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor fraude en voor het maskeren ervan.

Voor een effectieve fraudebestrijding is derhalve steeds meer internationale samenwerking vereist. Daarnaast is blijvende innovatie in de opsporing noodzakelijk om bijv. de steeds grotere volumes en variëteiten aan data te kunnen ontsluiten. Het belang van data voor de opsporing en de privacybescherming van gegevens kunnen daarbij op gespannen voet komen te staan.

Strategie

De inzet van het strafrecht wordt beoordeeld op effectiviteit in relatie tot de inzet van andere instrumenten en kan naast bestuurlijke interventies ingezet worden. Zo wordt de inzet van het strafrecht als *optimum remedium* gehanteerd om maatschappelijke belangen te beschermen en te borgen. Met optimum remedium wordt bedoeld dat het strafrecht daar wordt ingezet waar het effect het grootst is. De Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) verzorgt de opsporing voor de Belastingdienst.

De FIOD werkt bij de bestrijding van fraude samen met ketenpartners en door het inzetten van een gedegen mediastrategie wordt het effect en de impact van de opsporingsonderzoeken vergroot. Het betreft dan omgevingsgerichte onderzoeken, dat wil zeggen zaken onderzoeken waarbij opsporing projectmatig ingezet wordt als onderdeel van de totale handhavingsstrategie waarbij samenwerking en het bereiken van het grootst mogelijke effect o.a. door het bewust inzetten van publiciteit centraal staan.

4.6 Aanpak: FIOD

Communicatie wordt gebruikt om fraudebestrijding en compliance te bevorderen. Een gedegen mediastrategie moet de effecten van het optreden van de FIOD en het Openbaar Ministerie (OM) verder versterken

door het beïnvloeden van grote groepen burgers en bedrijven en bevorderen van compliant gedrag. Het strafrecht kan hierdoor ook een preventief effect creëren.

De preventieve waarde van het strafrecht wordt verder versterkt door het benutten van de ervaringen uit de opsporingsonderzoeken ten behoeve van het signaleren van nieuwe fraudefenomenen, toezicht, en het toetsen van (nieuwe) wet- en regelgeving op fraudebestendigheid. Bij de daaruit voortvloeiende (bestuurlijke) rapportages of signaleringen worden de relevante partijen betrokken.

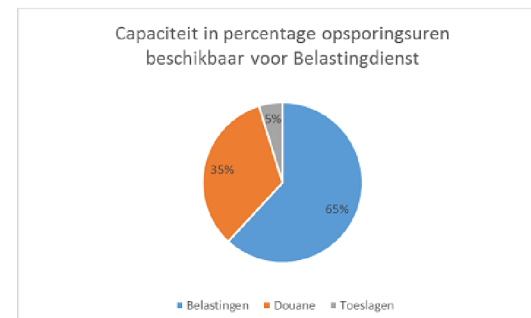
Bij elk opsporingsonderzoek wordt aandacht besteed aan “afpakken”, het ontnemen van criminele winst. “afpakken” is een effectieve interventie met preventieve werking.

Capaciteit

De FIOD verzorgt naast de opsporing voor de Belastingdienst de opsporing voor andere toezichthouders zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) (de integriteit van het financiële stelsel) en Nederlandse Zorgautoriteit (Nza) (integriteit zorg).

Tot slot verzorgt de FIOD de opsporing van andere aanmelders zoals andere departementen en curatoren en op specifieke thema's zoals witwassen, faillissementsfraude en corruptiebestrijding. In totaal besteedt de FIOD ongeveer 50% van de totale opsporingsuren aan opsporing voor de Belastingdienst. Door het verkrijgen van extra capaciteit voor het bestrijden van witwassen en corruptie zal dit percentage de komende jaren dalen maar het aantal opsporingsuren ten behoeve van de Belastingdienst blijft gelijk op ongeveer 500.000 uren.

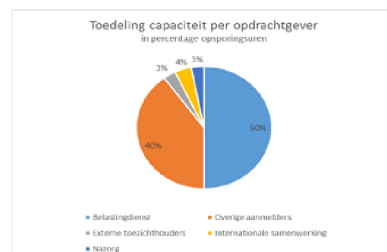
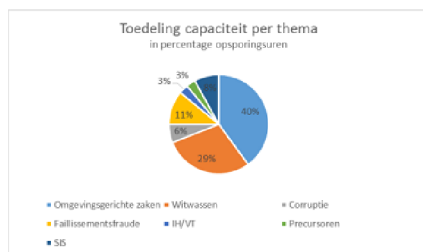
Voor omgevingsgerichte zaken is het streven de komende jaren te groeien naar uiteindelijk 50%. In 2017 heeft de FIOD voor alle opsporingsactiviteiten 1.010.000 ter beschikking. Het aantal processen-verbaal blijft voor 2018 waarschijnlijk op hetzelfde niveau als 2017, het totaal aantal opsporingsuren zal waarschijnlijk (licht) stijgen.

4.6 Aanpak: FIOD

.De onderverdeling van de huidige uren (in procentuele bandbreedtes) naar toezichthouders en specifieke thema's ziet er als volgt uit:

De thema's worden, zoals eerder genoemd, in overleg met toezichthouders en OM gekozen. In het meerjarige Handhavingsarrangement* worden prioritaire thema's afgesproken. De keuze voor thema's wordt gemaakt op basis van maatschappelijke relevantie, financieel belang, effect en impact. Dit bepaalt mede de inzet van het aantal opsporingsuren per thema.

Activiteiten voor 2018

Om tot een goede selectie van opsporingsonderzoeken te komen kent de FIOD vaste overlegstructuren met toezichthouders waaronder de Belastingdienst. Naast het selectieoverleg met de Belastingdienst is er een tripartiete overleg waarin ook het OM vertegenwoordigd is.

In overleg met de Belastingdienst en het OM worden gezamenlijke thema's benoemd waar in toezicht en opsporing prioriteit aan gegeven wordt, zoals:

Verborgten vermogen

Verborgten vermogen staat volop in de aandacht en wordt daarom binnen de Belastingdienst en samen met andere partners breed opgepakt. Daarbij moet niet alleen worden gedacht aan buitenlandse rekeningen maar ook aan rechtspersonen met vermogen en andere vermogensobjecten. Over verborgen vermogen heeft de FIOD, de beschikking over veel informatie en worden regelmatig signalen ontvangen. Datzelfde geldt voor toezichthouders en voor buitenlandse diensten.

Systeemfraude

Door relatief veel zaken te doen met betrekking tot de voorlopige teruggave van de inkomstenbelasting (IH/VT), wordt beoogd een brede maatschappelijke consensus te bereiken dat een onjuiste aangifte onaanvaardbaar en frauduleus is. Naast de aanpak van relevante signalen wordt ook 'de week van de IH/VT fraude' georganiseerd om gericht en integraal strafbare gedragingen aan te pakken.

BTW fraude

Binnen de BTW fraude zijn diverse aandachtsgebieden zoals carrouselfraude, de balansschuld BTW en aangifteverzuim.

4.6 Aanpak: FIOD

De FIOD heeft naast de fiscale fraude ook een taak op het terrein van andere financiële fraude. Ook op dat taakveld wordt gewerkt met prioritaire thema's waaronder:

Precursoren

Precursoren zijn chemicaliën die worden gebruikt bij de productie van drugs. De FIOD is verantwoordelijk voor de opsporing en werkt daarbij intensief samen met het OM en verschillende onderdelen van de Nationale Politie. Deze ontwikkeling maakt een exponentiële groei door en de enorme toevloed van deze nieuwe chemicaliën vergt thans en de komende jaren nationaal en internationaal veel extra inspanningen op het gebied van wetgeving, opsporing en vervolging.

Witwassen

Bij witwassen komen dadergroepen als malafide dienstverleners, beroepsfraudeurs en de georganiseerde criminaliteit samen. Witwassen draagt er aan bij dat criminaliteit in stand blijft, criminelen een economische machtsbasis opbouwen, er oneerlijke concurrentie optreedt en legitieme branches worden gecorrumpeerd. Sinds 2013 zijn er specialistische witwasteams gekomen en is er een Anti Money Laundering Centre (AMLC) opgericht. Het AMLC ontwikkelt zich tot multidisciplinair knooppunt voor de witwasbestrijding. De komende jaren zal door het combineren van ervaringen in witwasonderzoeken en andere vormen van 'data en analytics' de witwasbestrijding nog meer impact krijgen.

Aanpak ondermijning

In het kader van de intensivering van de aanpak van ondermijning in Zuid Nederland gaat de FIOD structureel participeren in de integrale actiecentra (RIEC)^{****} die daartoe zijn ingericht. Daarmee wordt een goede volgende stap gezet op het gebied van de gezamenlijke focus, selectie en aanpak.

Faillissementsfraude

Fraude met faillissementen ondermijnt het financieel economisch stelsel en leidt tot ernstige economische schade. De FIOD werkt op dit thema samen met o.a. OM, de Belastingdienst, politie, curatoren en rechter-commissarissen om tot een integrale aanpak te komen. Het is belangrijk dat kracht en expertise uit verschillende disciplines gebundeld worden om een maximaal effect te bereiken. Voor de komende jaren zijn voor faillissementsfraude o.a. de volgende aandachtspunten te benoemen:

- Doorontwikkeling van het centraal meldpunt faillissementsfraude om de professionaliteit en informatiepositie van het meldpunt te verhogen.
- Samenwerking binnen de Belastingdienst op het terrein van risicosignalen, veelplegers en invordering.

Samenwerking met de eenheden van politie voor de doorgeleiding van faillissementsmeldingen.

4.6 Aanpak: FIOD

Corruptiebestrijding

Corruptie ondermijnt het vertrouwen van burgers in overheid en economie en werkt concurrentie-vervalsend. Om corruptiebestrijding structureel vorm te geven, heeft de FIOD een Anti Corruptie Centrum (ACC) ingericht. Het ACC draagt zorg voor het overzicht van alle corruptiesignalen, de keuzes die daarbinnen gemaakt worden en de uitvoering van de corruptieonderzoeken. Daarnaast wordt kennis verzameld vanuit literatuur, jurisprudentie en opsporingsonderzoeken en gedeeld binnen en buiten de FIOD. Voor alles wat vanuit het ACC wordt opgezet en vormgegeven geldt dat 'samenwerking' met publieke - en private partijen cruciaal is. Binnen de opsporingsonderzoeken is dat met name met het OM, de Rijksrecherche en buitenlandse partnerorganisaties.

Aanpak fraude in de zorg

De FIOD maakt onder meer onderdeel uit van de Taskforce Integriteit Zorgfraude (TIZ) en het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) en draagt bij aan de aanpak van fraude in de zorg.

Terrorismefinanciering

De FIOD en het OM leveren vanuit hun specifieke financiële deskundigheid een bijdrage aan de bestrijding van terrorismefinanciering. Hiertoe werken de FIOD en het OM samen met andere diensten, zoals de inlichtingendiensten, de Financial Intelligence Unit (FIU) en de Nationale Politie. Daarnaast is een samenwerkingsconvenant¹ gesloten tussen deze publieke partijen met financiële instellingen om terrorismefinanciering te voorkomen en op te sporen.

Financiële fraude publieke sector

In de komende periode zal de aandacht voor fraude met uitgaande financiële stromen op het publieke terrein worden gecontinueerd. De FIOD blijft fraudes met publieke geldstromen, zoals bijvoorbeeld subsidiefraude, fraudes in het onderwijsveld en fraude met aanbestedingen bestrijden.

Cyberfraude

Criminaliteit met (geavanceerde) cyber-componenten (Bitcoins, Deep Web, Dark Web, TOR*, etc.) heeft een grote maatschappelijke impact. Daarom heeft de FIOD besloten tot de inrichting van een speciaal team op dit terrein, het Financial Advanced Cybercrime Team (FACT). FACT heeft als missie om ervoor te zorgen dat de FIOD state-of-the-art wordt en blijft in de bestrijding van financieel-economische en fiscale criminaliteit met een cybercomponent.

Doelstellingen voor 2018

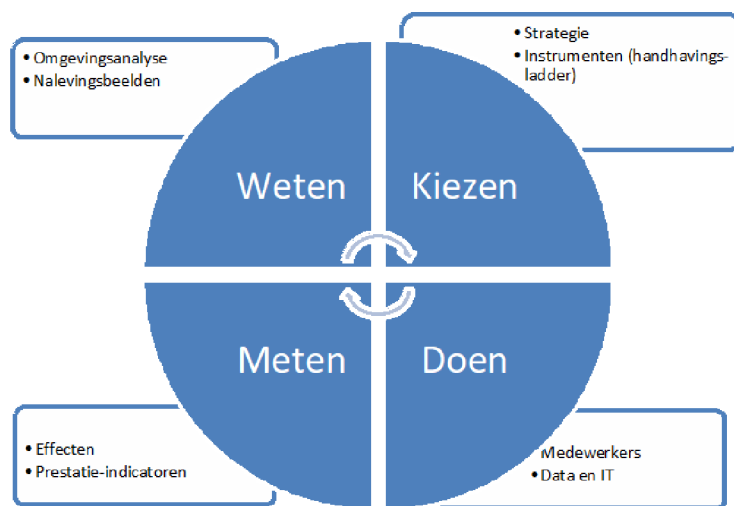
De capaciteitsinzet zal in 2018 naar verwachting leiden tot :

- 500 – 650 processen-verbaal met een evenwichtige spreiding over de verschillende toezichthouders c.q. handhavingsgebieden.
- 150 – 250 processen-verbaal inzake rechtshulpverzoeken van buitenlandse opsporingsdiensten.

5. Ontwikkelpad

De aansturing van de uitvoering en het toezicht via de lijn van handhavingsregie krijgt de komende jaren verder vorm. Dit hoofdstuk schetst de hoofdlijnen van het beoogde ontwikkelpad.

1. Weten

Omgevingsanalyse

De Belastingdienst heeft voor deze Handhavingsbrief een omgevingsanalyse gemaakt. Daarbij is gebruik gemaakt van een groot aantal externe en interne bronnen. De Belastingdienst doet bij voortduur onderzoek naar externe ontwikkelingen. De jaarlijkse Fiscale Monitor is daarvan een voorbeeld. Dit is een jaarlijks klantbelevingsonderzoek naar gebruik van en tevredenheid over de dienstverlening, de algehele appreciatie van de Belastingdienst en de houding inzake fiscale naleving.

Een heel ander voorbeeld is het project Trendwatching van de FIOD, waarin via een bloggroep nieuwe ontwikkelingen en fraudepatronen vroegtijdig worden gesignaleerd en gedeeld.

Nalevingsbeeld

De in deze handhavingsbrief gepresenteerde nalevingsbeelden zijn nog in ontwikkeling. Belangrijke bouwstenen zijn de jaarlijkse steekproefonderzoeken Ondernemingen (MKB) en Particulieren. Daarnaast kan met data & analytics steeds meer informatie worden ontleend aan de intern beschikbare gegevens. De komende jaren bouwt de dienst daarom deze nalevingsbeelden

5. Ontwikkelpad

verder uit, zodat een actueel en relevante set aan informatie voorhanden is als basis voor de te maken keuzes en te stellen prioriteiten in de uitvoering. Relevante perspectieven daarbij zijn segment/doelgroep en belastingmiddel.

2018

- Verrijking nalevingsbeelden met informatie vanuit interne gegevens

2019

- Nalevingsbeelden structureel beschikbaar voor alle segmenten/doelgroepen

2020

- Nalevingsbeelden zijn periodiek beschikbaar voor segment/doelgroep en belastingmiddel.

5. Ontwikkelpad

2. Kiezen

Strategie

De Handhavingsstrategie Belastingdienst is de basis voor de strategie per segment en doelgroep. Deze strategieën worden stapsgewijs verder ingevuld. Zij vormen de basis voor zowel de prioritering op tactische niveau (personeel, automatisering) als de operationele keuzes in de uitvoering.

Instrumenten

Een effectieve uitvoering van wet- en regelgeving vraagt om een permanente ontwikkeling en actualisering van het instrumentarium. Nieuwe technologieën, zoals blockchain, stellen de dienst immers niet alleen voor nieuwe uitdagingen, maar bieden ook nieuwe mogelijk voor uitvoering en handhaving. Dat geldt ook voor andere ontwikkelingen, zoals de opkomst van geïntegreerde ketens tussen bedrijven (supply chains) en het belang van internet platforms voor consumenten transacties.

Prioriteit voor de komende jaren ligt in het verder invulling geven aan de beweging 'naar de voorkant. De doorontwikkeling van het huidige horizontale toezicht naar een geïntegreerd onderdeel binnen het gehele toezichtspalet ('gedifferentieerd toezicht') is daar onderdeel van.

2018

- Strategie uitgewerkt per segment
- Aanpak ontwikkeld voor gedifferentieerde toezichtsaanpak voor Grote Ondernemingen en MKB

2019

- Handhavingsaanpak tevens uitgewerkt voor de belangrijkste belastingmiddelen

2020

5. Ontwikkelpad

3. Doen

Medewerker

De veranderingen in de Belastingdienst, ook op het terrein van toezicht en handhaving, doen een groot beroep op de professionaliteit en permanente ontwikkeling van alle medewerkers, zowel in beleid, uitvoering als management.

Hoogwaardige expertise op fiscaal terrein en op het gebied van controle blijven de basis voor een effectieve uitvoering en vergen permanent aandacht. Toezicht en handhaving vragen daarbij ook om een versterking van competenties. Bijvoorbeeld rondom het kunnen omgaan met gegevens en analysetools, of het invulling kunnen geven aan gedifferentieerd toezicht en een meer thematische aanpak. Het Meerjaren PersoneelsPlan dat ontwikkeld wordt geeft hieraan invulling.

Data en IT

De beschikbaarheid van data en up-to-date ondersteuning via tools voor analyse en ondersteuning van de uitvoering vormen de basis voor een effectief toezicht. Het creëren van een voldoende data fundament vraagt een meerjarige inspanning. Randvoorwaarden inzake privacy en gegevensbescherming staan daarbij voorop. Prioriteit ligt bij het verder ontwikkelen en implementeren van risicomodellen voor selectie en aangiftebehandeling.

2018

- Inzicht in kwantitatieve capaciteit naar segment en proces
- Doorontwikkeling van Data&Analytics

2019

- Inzicht in kwantitatieve en kwalitatieve capaciteit naar segment en proces
- Strategie uitvoering en toezicht vertaald naar IV behoeften

2020

- Risicomodellen voor selectie en aangiftebehandeling beschikbaar voor alle segmenten (behalve Grote Ondernemingen)

5. Ontwikkelpad

4. Meten

Eerste prioriteit ligt bij het ontwikkelen van een samenhangende set prestatie-indicatoren voor het meten van resultaten en effecten. Die vormen het hart van een systematische aanpak op basis van handhavingsregie. Eerste set bijgestelde indicatoren zal deel uitmaken van de Begroting 2019 en de Handhavingsbrief 2019.

Het kostenmodel en procesmodel Belastingdienst zullen meer inzicht geven in de capaciteit en overige uitgaven naar segment, belastingmiddel en proces.

Planning

De uitvoering van deze activiteiten wordt als een samenhangend programma aangestuurd. Realisatie is voorzien in de periode 2018 – 2020.

2018

- Herziene prestatie-indicatoren beschikbaar voor tenminste drie segmenten/doelgroepen

2019

- Zicht op integrale uitvoeringskosten per segment of doelgroep
- Herziene prestatie-indicatoren beschikbaar voor alle doelgroepen

2020

- Zicht op integrale uitvoeringskosten per segment of doelgroep en belastingmiddel

6. Blik op de toekomst

De Belastingdienst heeft een omgevingsverkenning uitgevoerd om een beeld te krijgen van de ontwikkelingen die de komende twee à drie jaar invloed kunnen of zullen hebben op de aard en omvang van zijn taken. De rode draad die uit de verkenning komt is dat sprake is van dynamisering van de maatschappij. Vertrouwde economische structuren veranderen en veranderen snel. Internet-economie en digitalisering stimuleren deze ontwikkeling. Dat vinden we terug in een aantal voor de Belastingdienst relevante thema's.

Veranderingen in de arbeidsmarkt

Het aantal personen dat niet in een dienstbetrekking werkt maar zelfstandig een inkomen verwerft neemt toe. In 2017 telt het segment MKB 1,9 entiteiten, een groei van 5% ten opzichte van 2016. Dat komt door de gepercipieerde aantrekkelijkheid van het ondernemerschap ten opzichte van een dienstbetrekking bij werkgever of werknemer. De complicaties van een dienstverband kunnen er toe leiden dat ondernemers met andere ZZP'ers samenwerken in plaats van personeel in dienst te nemen. Nieuwkomers met minder kansen op een vaste baan zullen vaker kiezen voor een bestaan als ondernemer. De internet-economie leidt tot het snel komen en gaan van veel, vaak kleine, ondernemers.

De groei van het kleinbedrijf zal zich naar verwachting de komende jaren doorzetten. Dit zet druk op de uitvoering en het toezicht door de Belastingdienst. Het kan leiden tot een groei van de informele economie, tot meer betalingsproblemen en tot een toename van toeslaggerechtigden.

Verkorting van de doorlooptijd van telkens nieuwe –techniek-gedreven –verdienmodellen

Een belangrijke oorzaak van deze ontwikkeling is de ontwikkeling van de internet-economie. Een ontwikkeling die ook het fenomeen deel-economie een vlucht laat nemen en een stimulans is van een verdere internationalisering van de economie. In deze economie vervaagt het onderscheid tussen producent en consument.

Een definitie van e-commerce (Europese Commissie, Fiscale projectgroep 38):

“Alle leveringen van goederen en verrichtingen van diensten waarbij gebruik gemaakt wordt van internet of andere elektronische netwerken. Dergelijke goederen en diensten kunnen elektronisch besteld, betaald en geleverd/verricht worden door middel van een volledige elektronische transactie, of door gebruik te maken van traditionele kanalen.” Internet-economie en e-commerce zijn in deze definitie synoniem. Binnen deze definities valt de deeleconomie welke ziet op het delen en collectief gebruik van goederen en/of diensten voor en door consumenten (Airbnb, Snappcar, etc.).

6. Blik op de toekomst

De e-commerce is inmiddels goed voor een omzet van € 105 miljard (7,7% van het totaal) met 345.000 banen (4,4% van het totaal) en is daarmee vergelijkbaar met de bouwsector of de opslag of transport-sector. Er is dus sprake van een duurzame ontwikkeling. In de internet-economie is het minder duidelijk wie ondernemer is en wie consument, waar deze zich bevinden en hoe de geldstromen lopen. Bedrijvigheid wordt snel gestart en ook zo weer beëindigd. Dat heeft een groei van het aantal vaak ook (heel) kleine ondernemers tot gevolg die ook nog eens komen en gaan. Platforms faciliteren de deel-economie.

Deze ontwikkelingen roepen vragen op over de fiscale duiding van nieuwe economische activiteiten, de kwalificatie als ondernemer of consument, hoe zicht te krijgen op belastingplichtigen en belastbare activiteiten en hoe in deze nieuwe constellatie fiscale naleving in te bedden. De activiteiten spelen zich vaak af in een internationale context, waarbij de bevoegdheden van de Belastingdienst beperkt zijn. Een ontwikkeling waar alle belastingdiensten mee te maken hebben. De overeenstemming groeit over de noodzaak van internationale samenwerking en gegevensuitwisseling hetgeen resulteert in nieuwe afspraken en concrete uitwisseling van gegevens. De rol van traditionele grote spelers als (grote) werkgevers en banken als inhoudingsplichtigen, bron van fiscale informatie voor Belastingdienst en klanten, kan gerelativeerd raken. Dat betekent dat gezocht moet worden naar nieuwe spelers – zoals platforms – die deze rollen kunnen gaan spelen.

De privacy stelt – terecht – grenzen. Hoe kan met strikte inachtneming van deze regels toch een adequate nieuwe informatiepositie worden opgebouwd.

Brexit

Veranderingen in de institutionele relaties met fiscale gevolgen zijn niet nieuw. Denk aan de uitbreiding van de EU en de gevolgen van verdragen als het CETA. Een ingrijpende nieuwe ontwikkeling is die van de Brexit. Concreet omdat deze zich mogelijk binnen de periode van maart 2017 tot maart 2019 voor zal doen. De modaliteiten van een Brexit zijn gedurende deze periode onderwerp van onderhandeling. Daarbij zijn er scenario's te onderscheiden variërend van "hard", via "mild" naar "zacht". Hoe dat ook zij, een dergelijk traject leidt tot veel vragen. Om onzekerheden voor te zijn zal veel vooroverleg met de Belastingdienst gezocht worden. Veranderingen leiden tot een toename van het aantal (administratieve) fouten en calculerende burgers en bedrijven zullen gebruik maken van het meest gunstige van de opeenvolgende regimes en overgangsregelingen. Dat veroorzaakt een toename in administratieve taken en meer werk voor dienstverlening en toezicht. Bij de uiteindelijke uittreding zal dat tot aanzienlijke toename van de Douaneformaliteiten bij in- en uitvoer leiden en een piek veroorzaken in bijvoorbeeld vergunningaanvragen en artikel 23 Wet OB aanvragen (verlegging OB bij invoer naar de aangifte).

6. Blik op de toekomst

Toename van ondermijnende criminaliteit

Er is een ontwikkeling zichtbaar waarin in toenemende mate sprake is van een georganiseerde misdaad die druk uitoefent op bestuurders en toezichthoudende ambtenaren. Meer gebruik door criminelen van legale dienstverleners zoals bijvoorbeeld financiële- en juridische specialisten, elektriciens (hennep), laboranten (xtc), transporteurs, fiscaal vertegenwoordigers en, in het algemeen, meer verwevenheid van onderen ovenwereld. Ook in deze wereld is sprake van digitalisering, internationalisering, steeds verdere professionalisering en samenwerking. Het gaat om zeer grote belangen terwijl met deze activiteiten vrijwel altijd ook een fiscaal belang gemoeid is. De integrale overheidsgedachte betekent logischerwijs dat de Belastingdienst participeert in de aanpak. Deze werkzaamheden kennen een andere kosten-batenverhouding dan de reguliere fiscale toezichtwerkzaamheden. Dit vraagt om afzonderlijke, realistische doelstellingen.

Vergelijking met andere belastingdiensten

De verkenning besteedde ook aandacht aan de werkwijze van andere Belastingdiensten. De beweging die de Nederlandse belastingdienst maakt van risico-gerichte controle achteraf naar preventie en het voorkomen van fouten, door veel meer belastingdiensten wordt gemaakt. Hetzelfde geldt de inzet op informatie, data analyse en gedragswetenschappen. Bij een informatie-intense werkwijze zijn een sluitende privacy- en databescherming essentieel. De omslag van output-gerichte prestatie-indicatoren naar indicatoren die te maken hebben met outcome, dat wil zeggen het effect op de compliance, is voor alle landen een ontwikkelpunt.

Begrippenlijst

Overzicht rijksbelastingen: inkomstenbelasting; loonbelasting; vennootschapsbelasting; dividendbelasting; kansspelbelasting; erfbelasting; schenkbelasting; vermogensrendementsheffing; omzetbelasting (btw); rechten bij invoer; rechten bij uitvoer; accijnzen zoals alcoholaccijns en tabaksaccijns en verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken; belastingen op personenauto's en motorrijwielen (bpm); motorrijtuigenbelasting (mrb); belasting zware motorrijtuigen; overdrachtsbelasting; assurantiebelasting; verhuurdersheffing; bankbelasting; milieubelastingen, zoals kolenbelasting, en energiebelasting.

Overgenomen uit Handhavingsstrategie Belastingdienst:

Compliance: Voor belastingen zijn compliance risico's onderverdeeld in risico's die zien op **(1)** zich (terecht) registreren als belastingplichtige, **(2)** (tijdig) aangifte doen, **(3)** juist en volledig aangifte doen, en **(4)** (tijdig) hun belastingschuld betalen. Voor het uitbetalen van toeslagen hanteert de Belastingdienst in principe dezelfde criteria, afgestemd op de wet- en regelgeving inzake toeslagen.

Horizontaal toezicht: "Bij horizontaal toezicht gaat het om wederzijds vertrouwen tussen belastingplichtigen en Belastingdienst, het scherper aangeven wat ieders verantwoordelijkheden en mogelijkheden zijn om het recht te handhaven, en het vastleggen en naleven van wederzijdse afspraken. (...)"